

**NÁVOD K OBSLUZE
SPORT ČZ 250**

250ccm-typ 471/00- SPORT

VYDÁNÍ 1974

ČESKÉ ZÁVODY MOTOCYKLOVÉ NARODNÍ PODNIK STRAKONICE

O B S A H

I. PÓPIS A NÁVOD K OBSLUZE

1. Technické údaje
2. Popis motocyklu
3. Popis elektrického zařízení
4. Seznam nářadí
5. Návod k obsluze - zajištění nového stroje
6. Čeho je nutno se vyvarovat
7. Vysvětlení k údajům o maximální rychlosti motocyklu

II. ÚDRŽBA

1. Mazání stroje
2. Čistění stroje
3. Seřizování brzd
4. Pneumatiky
5. Seřizování světlometu
6. Napínání řetězu
7. Spojka a její seřízení
8. Karburátor
9. Udržba elektrického zařízení
10. Dekarbonizace
11. Uložení stroje v zimním období

III. DEMONTÁŽE A MONTÁŽE BEZ SPECIÁLNÍHO NÁŘADÍ

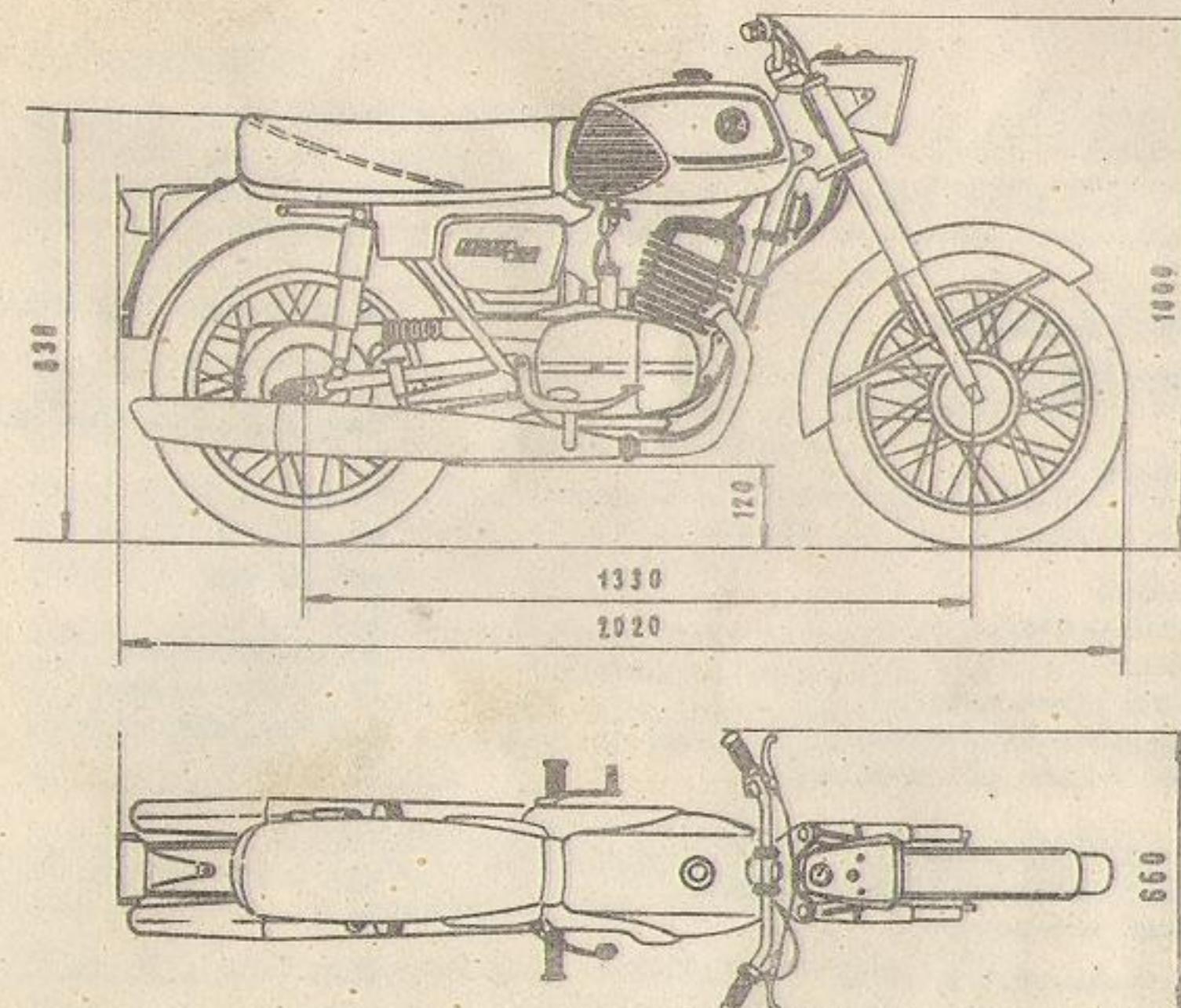
1. Vyjmutí předního kola
2. Vyjmutí zadního kola
3. Výměna sekundárního řetězu
4. Vyjmutí zadního řetězového kola
5. Výměna kuličkových ložisek kol
6. Demontáž hlavy válce a válec
7. Výměna pístních kroužků
8. Vyjmutí karburátoru
9. Demontáž spojky
10. Demontáž světlometu
11. Demontáž rychloměru
12. Řídítka a otočná rukojet
13. Odemknutí a sejmoutí sedla
14. Vyjmutí akumulátoru
15. Demontáž palivové nádrže
16. Sejmoutí pravého a levého víka motoru
17. Vyjmutí motoru z rámu

IV. TABULKA PORUCH A JEJICH ODSTRANĚNÍ

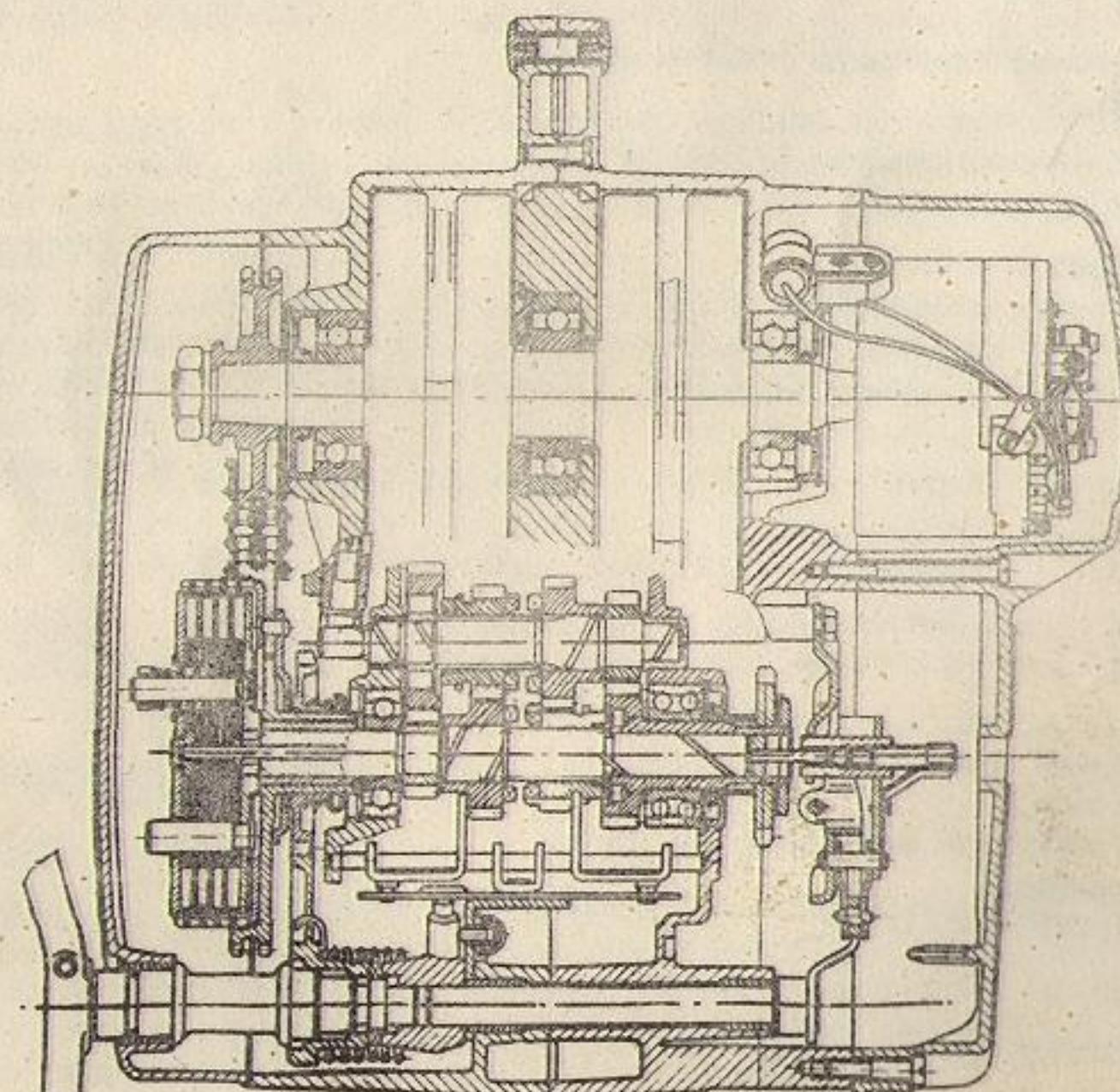
V. PÓPIS ČINNOSTI DVOUDOBÉHO MOTORU

SEZNAM VYTOVRAZENÍ

C. obr.	Název
1	ČZ 250 ccm - typ 471 - hl. rozměry
2	Řez motorem ČZ 250 ccm - typ 471
3	Pořady klíšťů spinaci skřínky
4	Schéma elektrického zapojení ČZ 250 ccm
5	Pořady pásky palivového kohoutu
6	Vypouštění oleje z převodovky
7	Kontrolní a plnicí otvor oleje
8	Řez přední vidlicí
9	Mazací plán - levá strana - pravá strana
10	Seřizování přední brzdy
11	Seřizování zadní brzdy
12	Správná demontáž pneumatiky
13	Seřízení světlometu
14	Napínání řetězu
15	Seřizování spojky
16	Karburátor JIKOV 2924 SBDb
17	Řez tlumičem sání
18	Seřizování stop-spinace
19	Seřízení předstihu
20	Akumulátor
21	Tlumič výfuku
22	Demontáž zadního kola
23	Seřízení otočné rukojeti

Obr. 1 - Hlavní rozměry

Obr. 2 - Řez motorem

NÁVOD K OBSLUZE MOTOCYKLU ČZ 250 ccm - TYP 471.0

I. POPIS A NÁVOD K OBSLUZE

1. Technické údaje

Motor	dvoudobý, vzduchem chlazený
Počet válců	2
Vrtání	52 mm
Zdvih	58 mm
Obeah válců	246,35 ccm
Kompresení poměr	1 : 9,3
Zapalování	dynamobateriové
Maximální výkon motoru	17 k/5250 ot/min.
Maximální kroutící moment	2,3 kpm/5000 ot/min.
Spotřeba paliva při rychlosti	73 km/hod. cca 4 l/100 km
Obsah nádrže na palivo	13 l
Maximální rychlosť (jezdec sehnut)	110 - 120 km/hod.
Maximální stoupavost	34 %
Rozměry motocyklu - délka	2020 mm
- výška	1000 mm
- šířka	660 mm
Váha stroje	142 kg
Váha stroje s palivem a výstrojí	152 kg
Únosnost	160 kg
Primární převod dvouřadým řetězem 06 C-2	64 čl.
ČSN 02 3321.1	
Sekundární převod řetězem 1/2"x5/16"	124 čl.
včetně spojky	
Poměr převodů - primární	47/29 1 : 1,62
- sekundární	52/15 1 : 3,47
1.převod.stupeň	19/12 x 24/12 1 : 3,17
2.převod.stupeň	19/12 x 19/16 1 : 1,88
3.převod.stupeň	19/12 x 16/19 1 : 1,33
4.převod.stupeň	1 : 1 přímý záběr
Celkové převody: 1.stupeň	17,8
2.stupeň	10,56
3.stupeň	7,49
4.stupeň	5,62
Celkový převod roztáčecího ústrojí	2,77
Převod počtu rychloměru	5/14 zubů
Čelistové brzdy	Ø 160 mm/35 mm
Maximální zdvih na ose kola:	
- přední vidlice	127 mm
- zadní kyvné vidlice	90 mm
Karburačtor	2924 SBDb
Kola - rozdíly ráfku: přední	1,85 B - 18"
zadní	1,85 B - 18"
- rozměry pasuj přední	3,00 x 18"
zadní	3,25 x 18"

2. Popis motocyklu

Motor je monoblokového provedení, neboť skříně motoru z lehké slitiny jsou společné jak pro vlastní motorovou část, tak pro spojku i převodovku. Válce jsou ze šedé litiny, hlavy válců z lehké slitiny. Písty jsou z lehké slitiny a ve válcích jsou těsněny 3 těsnícími kroužky. Pístní čepy jsou v pistech zajištěny drátěnými pojistkami. Ojnice jsou kované, ocelové, profilu I. Klikový mechanizmus je slisován se setrvačníkem a čepů.

Spojka je vícelamelová, s lamelami ocelovými a lamelami s korkovými vložkami. Pracuje v olejové lázni. Ovládána je páčkou na levé straně řídítka a automaticky při řazení převodových stupňů.

Převodovka je čtyřstupňová, předlochová. Řazení převodových stupňů je nožní a provádí se pákou, která je na levé straně motoru. Vypínání spojky při řazení převodových stupňů je samočinné.

Nastartování motoru se provádí stejnou nožní pákou jako řazení převodových stupňů pootočením páky do startovací polohy, t.j. po zasunutí této směrem dovnitř vícka motorového bloku a po jejím potočení nahoru. Po nastartování motoru se páka vrátí samočinně do horizontální polohy a je připravena k řazení převodových stupňů.

Pro primární a sekundární převod je použito řetězů. Primární řetěz 64 článků (dvouřadý) je zakryt levým víkem a běží v olejové lázni. Sekundární řetěz je opatřen jednoduchým krytem.

Číslo motoru je vyraženo na levé straně motorové skříně.

Číslo rámu je vyraženo na pravé straně hlavy rámu. Typový štítek je umístěn na přední části hlavy rámu. Rám je trubkový, ve spodní části rozvojený, s širokým uložením zadní kyvné vidlice.

Nádrž na palivo je vylisována z ocelového plechu, s uzávěrem Ø 40 mm a výpustným kohoutem s čističem, který zajišťuje rezervu paliva cca na 30 km jízdy.

Drátěná kola jsou snadno vyjmoutelná, uložena na kuličkových ložiskách, přední i zadní hřídel je výsuvná. Spojení zadního kola s řetězovým kolem je provedeno přes pryžový tlumič záběru. Zadní kolo je vyjmoutelné bez rozpojení řetězu.

Brzdy jsou mechanické, čelistové, Ø 160 x 35 mm. Zadní brzda je ovládána pravou nohou. Přední brzdu ovládá pravá ruka páčkou na pravé straně řídítka. Obě brzdy jsou velmi účinné a jejich seřízení je možné bez použití nárádií.

Dvojsedlo je anatomicky tvarováno a je velmi pohodlné. Poskytuje spolu se zadním pérováním velmi příjemnou jízdu pro řidiče i spolujezdce. Sedlo zajištěné zámkem je odnímatelné, zakryvá tlumič sání.

Schránky. V prostoru pravé schránky je ujistěn akumulátor, v prostoru levé schránky lze umístit vzdušnici. Jsou přístupné z prostoru pod sedlem odšroubováním upevněvacích šroubů.

Stupačky jsou přestavitelné.

Řídítka jsou sportovní.

Přední kolo je odpruženo teleskopickou vidlicí s ocelovými vinutými pružinami uvnitř nosných trubek a s olejovými tlumiči o zdvihu 127 mm. Součásti pérování jsou zcela zakryty. Průběh tlumící síly teleskopů je zvolen tak, aby vidlice reagovala na drobné nerovnosti vozovky a účinně zachycovala velké nárazы.

Zadní kolo je zavěšeno na kyvné vidlice, která je odpružena dvěma pružicími elementy o zdvihu 86 mm. Pružicí elementy mají šroubovité pružiny s centrálními hydraulickými tlumiči. Pružiny jsou chráněny kryty.

Zadní kyvná vidlice má široké uložení, které zajišťuje dokonalé vedení stroje zvláště na mokrých a kluzkých vozovkách.

Zajištění proti krádeži stroje - na levé straně hlavy rámu je umístěn patentní zámek. Uzemění - zajištění stroje se provádí při úplném stočení říditek do pravé strany na doraz. Klíček zasuneme do zámku a pootočíme jím doprava, při čemž zasuneme klíček i zámek do hlavy rámu. Klíček opět pootočíme doleva a vyjmeme jej ze zámku. Tím je řízení uzamčeno. Odemknutí zámku se provádí obráceným postupem.

Půležité upozornění

ČZM n.p. nedodává ani nezhotovuje náhradní klíčky zámku sedla ani zámku řízení. Uschovujte proto dobře rezervní sadu klíčků a ztratíte-li některý, dejte si zhotovit nový podle rezervního klíčku.

3. Popis elektrického zařízení

Zapalování je dynamobateriové. Dynamo je šestipólové, značky JAVA. Jmenovitý výkon dynama je 75 W, napětí 6 V.

Stator dynama je upevněn dvěma šrouby M6 ke skříni motoru. Nese přerušovače, natáčivé o 16° (pro seřízení předstihu), uhliky kondenzátory, a odpovoucí cívku. Regulátor je odděleně umístěn na tlumiči sání.

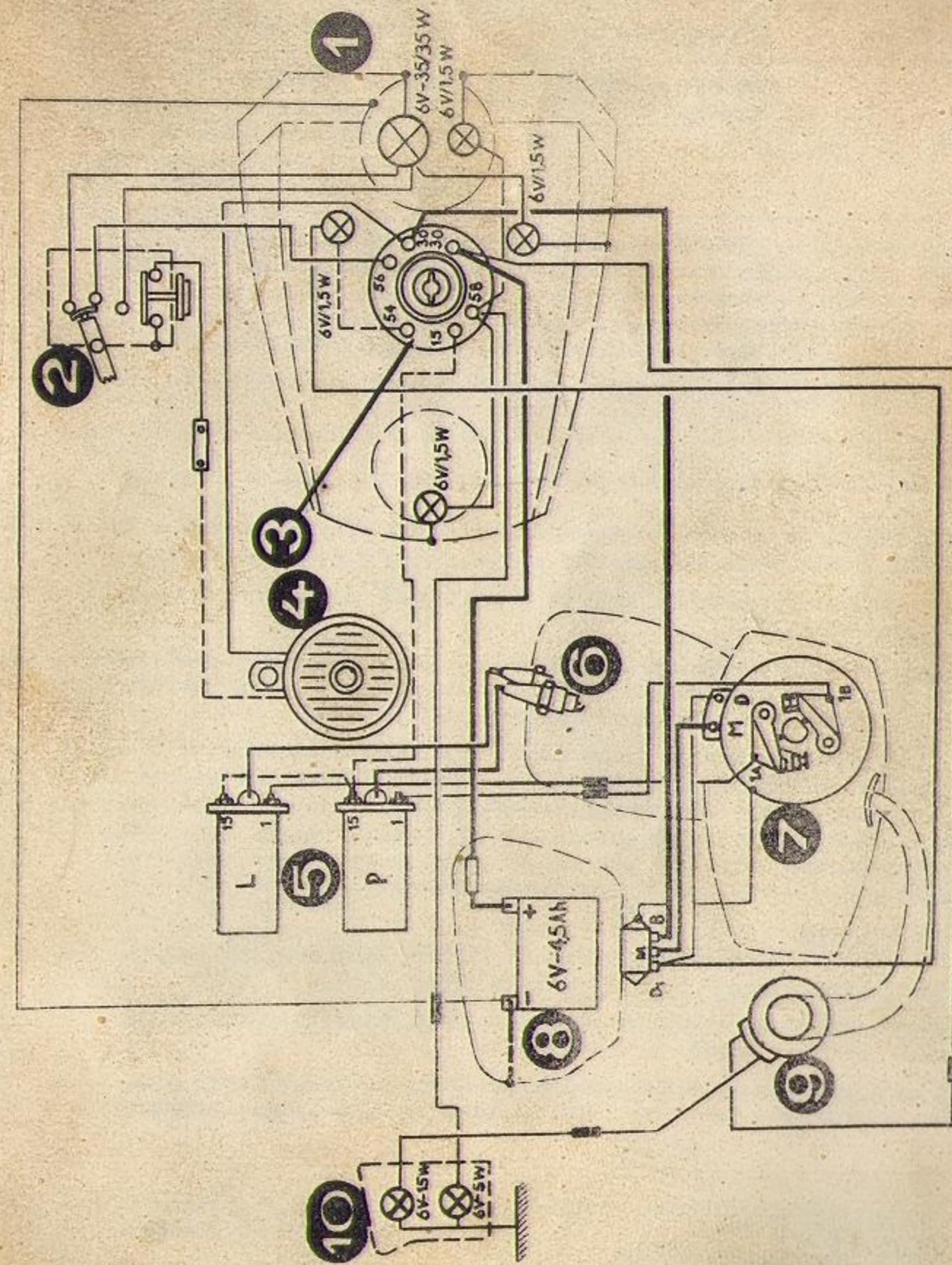
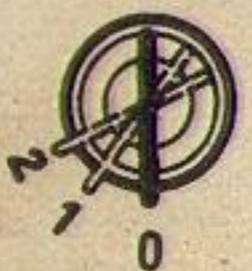
Rotor dynama je nasazen na klikovém hřídeli, přitaženém šroubem M6 spořeň s vačkou, která ovládá přerušovače.

Regulátor napětí se samočinným spínačem je přístroj, který udržuje správné napětí proudu a spojuje dynamo s akumulátorem. Jakékoli neodborná manipulace s tímto přístrojem je zakázána a továrna ani výrobce regulátorů neručí ani za dynamo, ani za regulátory, u nichž bylo porušeno původní nastavení. Případné seřizování může provést jen autorizovaná opravna, vybavená potřebnými přístroji.

Akumulátor 6V, 8 Ah s olověnými deskami a elektrolytem je uložen v pravé schránce a připojen na hmotu záporným polem (-). V blízkosti akumulátoru na pravé straně je umístěn záchrana pouzdra pojistky s pojistikou 15 A. Akumulátor je vybaven centrálním odvzdušněním s hadičkou, vyvedenou pod vozidlo.

Spínací skřínka "PAL" je vestavěna do světlometu. Rozděluje proud z dynama nebo z akumulátoru do spotřebičů. Na světlometu jsou dvě kontrolní žárovky 6V - 1,5W. Červená kontrolka vlevo se rozsvítí při zapnutí zapalování a zhasne, jakmile dynamo začne dodávat proud do akumulátoru. Modrá kontrolka vpravo svítí při zapnutí dálkového světla.

Pohyby klíčku spínací skřínky - obr. 3

Obr. 4. Elektrické schéma

Poloha kličku	Klíček z pola zapnut	Klíček úplně zasunut
0	Veškeré spotřebiče vypnuty	Zapnuté zapalování (v případě poruchy nebo výjmutí akumulátoru zařadíme II. rychlosť a stroj nastartujeme roztlačením).
1	Vypnuté zapalování Zapnuté parkovací a koncové světlo	Zapnuté zapalování Parkovací a koncové světlo
2	Vypnuté zapalování Zapnuté hlavní, parkovací a koncové světlo	Zapnuté zapalování Hlavní, parkovací a koncové světlo

Klíček zapalování lze vyjmout v jakékoli poloze.

Přepínač světel je umístěn na levé straně říditek. Přepíná dálkové a tlumené světlo. Dále je na něm umístěno z levé strany tlačítko houkačky.

Motocykly, vybavené směrniky, mají na pravé straně říditek třípolohový přepínač směrniky.

Poznámka: houkačka a stop-světlo jsou podle čs. dopravních předpisů stále zapojeny a nejsou ovlivňovány polohami klíčku spínací skřínky. Spínač "Stop" je upevněn pod brzdovým pedálem.

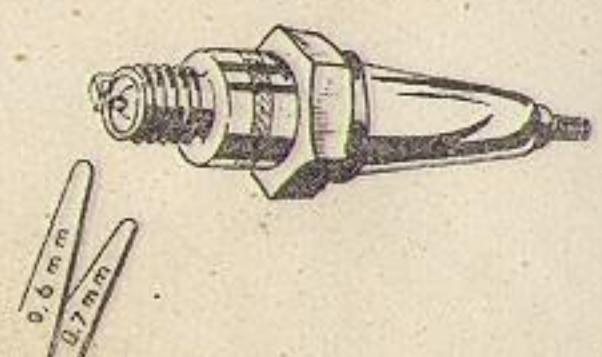
Spoje jsou provedeny kabely. Konce kabelů mají mosazné konektorové koncovky nebo jsou zaletovány. Kabely od dynama ke spínací skřínce, od spínací skřínky k přepínači světel, od přepínače světel k hlavní žárovce, kabely od akumulátoru a kabely svíček mají průřez $1,5 \text{ mm}^2$, ostatní kabely mají průřez 1 mm^2 . Pro snadnou orientaci jsou kabely různobarevné, barevné rozlišení je označeno na obrázku schema elektrického zapojení.

Spotřebiče proudu

Ve světlometu je dvouvláknová žárovka 6V 35/35W. Parkovací žárovka je 6V/1,5W. Žárovka koncové svítidly 6V/5W a "Stop" světlo je 6V/15W.

Houkačka v době klidu stroje je napájena z akumulátoru a zapíná se tláčítkem na přepínači světel na řídítkách.

Zapalovací svíčky u typu 250 ccm jsou používány neodrušené svíčky PAL 14-9. K témtoto svíčkám jsou montovány odrušené koncovky kabelů zapalovacích cívek.

4. Seznam nářadí

Obal nářadí	Klíč trubkový 13
Utěrka	Klíč trubkový 17
Šroubovák 3 mm	Klíč 5,5 x 7
Dvojitý šroubovák	Klíč 7 x 9
Montážní páka	Klíč 8 x 10
Montážní páka svařená	Klíč 13 x 17
Klíč 32 s hákem	Hustilka úplná
Rukojeť k trubkovým klíčům	

5. Návod k obsluze

A. Zařízení nového stroje

Po dodání nového stroje doporučujeme zákazníkovi, aby překontroloval vybavení stroje a přesvědčil se, zda je v převodové skříni olej. Výšku hladiny oleje v převodové skříni určuje kontrolní otvor, uzavřený šroubem M6. Nalevání oleje - viz kapitola "Mazání stroje". O tom, zda je v tlumičích pérování dostatečné množství oleje se přesvědčíme tím, že stlačíme postupně přední a potom zadní část motocyklu co nejvíce, a po rychlém uvolnění kontrolujeme, zda zpětný pohyb je tlumičem přibrzděn bez nárazu. Toto musíme vicekrát opakovat; neboť je pochopitelné, že během stání stroje olej z tlumičů stekl do zásobníku a musí být předem do prostoru vlastního tlumiče nasát. Případně projedeme se strojem krátký, nerovný úsek vozovky a sledujeme, zda vidlice nebo zadní pérování volně neklouzají, nedráží, nehlučí nebo neklepají.

Upozorňujeme, že u tohoto typu motocyklu závisí pohodlná jízda především na správné činnosti olejových tlumičů pérování. Nový motocykl vyžaduje pečlivé zaběhnutí, které je podmínkou pro dosažení vysoké životnosti motoru. Jen takovým záběhom je možno dosáhnout jemného chlazení styčných povrchů všech pohyblivých dílů tak, aby nedošlo k lokálnímu přehřátí třecích ploch a jejich eventuálnímu porušení. Z toho vyplývá, že základním požadavkem dobrého záběhu je nepřetěžovat motor a dodržovat omezení rychlosti podle níže uvedené tabulky a řídit se podle těchto pokynů:

- a) Do ujetí 1500 km nepřekračujte tyto nejnižší a nejvyšší dovolené rychlosti u jednotlivých převodových stupňů:

250 ccm

1. převodový stupeň	0-18 km/h
2. převodový stupeň	18-30 km/h
3. převodový stupeň	25-42 km/h
4. převodový stupeň	35-60 km/h

V této době používejme směs paliva benzín Speciál s olejem OA/M2T v poměru 1 : 30. (krátkodobě možno nahradit olejem M6A - v poměru 1 : 20).

- b) Od 1500 do 2500 km nepřekračujte tyto nejvyšší dovolené rychlosti při zařazeném 4. převodovém stupni:

250 ccm
85 km/h

- c) Nejnižší a nejvyšší dovolené rychlosti v jednotlivých převodových stupních po zajetí stroje:

1. převodový stupeň	0-30 km/h
2. převodový stupeň	15-50 km/h
3. převodový stupeň	25-70 km/h
4. převodový stupeň	40-115 km/h

V této době používejte směsi paliva benzín Speciál s olejem OA-M2T v poměru 1 : 30 - 1 : 40 (v případě krátkodobého použití oleje M6A nutno jej misit v poměru 1 : 25).

- d) Po ujetí prvních 500 a poté 1500 km překontrolujeme všechny šrouby a maticy, zda nejsou uvolněny a v případě potřeby je dotáhneme. Zvláště upozornujeme na nutnost dotažení všech upevnovacích šroubů motoru.
- e) Po ujetí prvních 500 km vyměňte olej v převodové skříni. Druhou výměnu oleje provedte po ujetí 1500 km. Další výměna oleje - viz část II., kapitola "Mazání stroje".

Upozornění

Uvedené nejvyšší dovolené rychlosti neznamenají rychlosti trvalé a používáme jich proto, hlavně zpočátku, jen na krátkou dobu. Při jízdě na dálnicích doporučujeme občas trochu ubrat a opět přidat plyn. Po dobu záběhu jsou karburátory seřízeny na poněkud bohatší směs. Po zajetí stroje je proto nutno s ohledem na spotřebu paliva a správný výkon stroje upravit polohu jehly šcupátko a seřizovacího šroubu vzduchu volnoběhu podle tabulky, uvedené v části "Karburátor".

Stroje ČZ mají velmi účinné tlumiče sání a výfuku, které snižují celkovou hladinu hluků stroje tak, aby odpovídala platným dopravním předpisům. Za tohoto stavu nelze nikterak zabránit tomu, aby všechny mechanické hluky nebyly nyní při tlumeném sání a výfuku daleko slyšitelnější a nápadnější, než tomu bylo dříve, kdy je hluk sání a výfuku překrýval. Tuto skutečnost je třeba mít na paměti při posuzování mechanických hluků, které u vzduchem chlazeného spalovacího motoru s vyšším výkonem nelze zcela potlačit. K těmto mechanickým hlukům, jejichž zdrojem je zpravidla pohyb pistu ve válci (jeho překlápení v horní úvratí), přistupují ještě hluky hoření paliva ve válci, které při stále stoupajících výkonech motoru rovněž nelze zcela odstranit, nýbrž jen do určité míry zmírnit. Protože v těchto případech se jedná o nevelké mechanické hluky, pro jejichž objektivní změření nejsou k dispozici spolehlivé technické prostředky, může je posuzovat a hodnotit jen zkušený odborník-motorář, který je schopen určit jejich zdroj a míru. Hluky tohoto charakteru jsou zcela neškodné a nelze je považovat za závadu motoru. Jsou pouze nutným průvodním zjevem spalovacího motoru o vyšším specifickém výkonu a vyšším tlumení hluků sání a výfuku. Jejich velikost je závislá i na zanesení tlumičů výfuku a znečištění mikrofiltru tlumiče sání. Je proto nutné udržovat i výfuk v čistém stavu.

V souvislosti s tím chceme také upozornit na to, že jakékoli zásahy do tlumičů sání a výfuku nejsou povoleny, protože pak se sice mechanické hluky zdánlivě sníží, ale celková hluková hladina stroje vzroste a vybočí z mezi, určených dopravními předpisy a řidič může být stíhaný dopravními orgány.

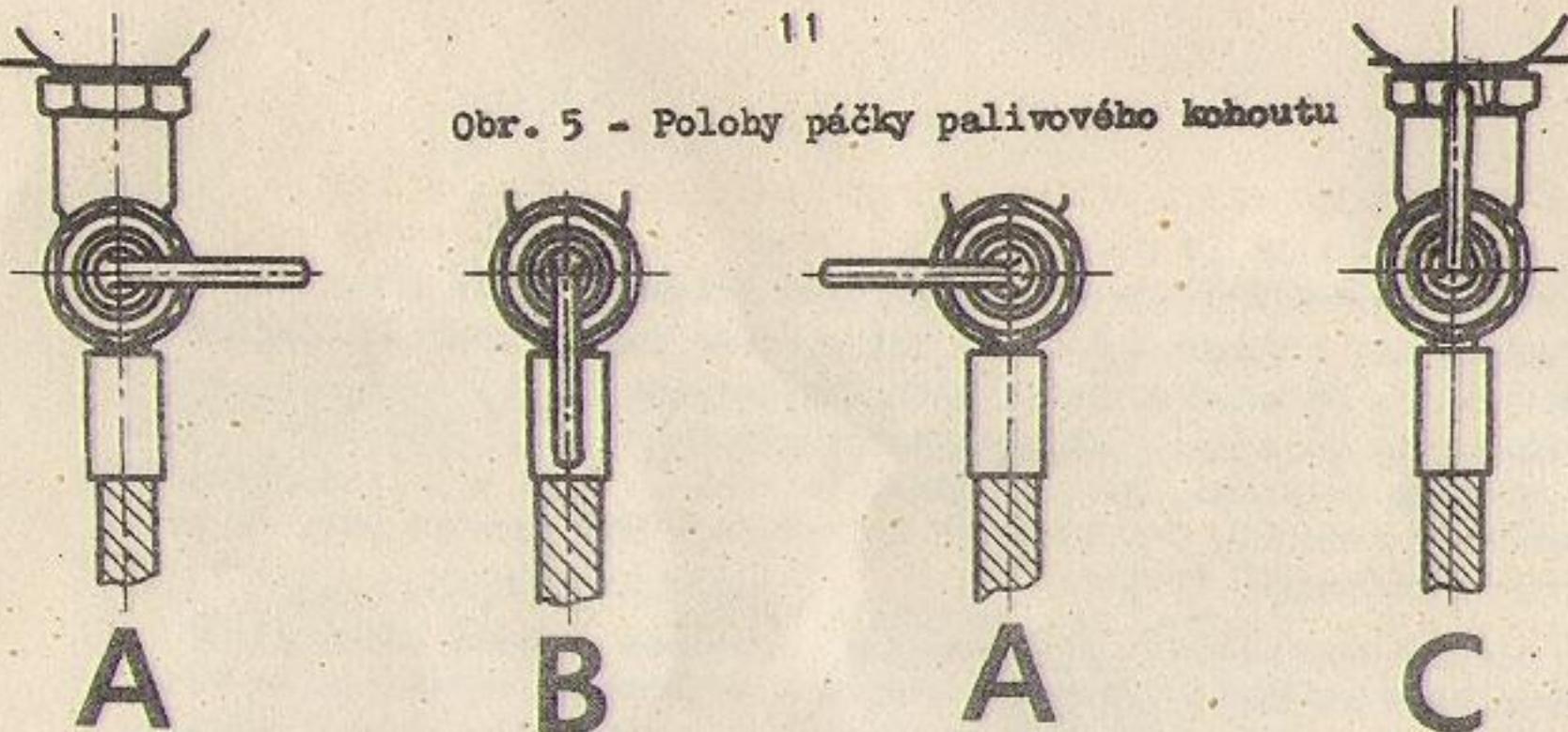
Před jízdou

Přesvědčíme se, je-li v nádrži palivo. Uzávěr nádrže se otevírá otáčením uzávěru doleva. U strojů bez olejového čerpadla mícháme palivo benzín Speciál s olejem OA-M2T v poměru 1 : 30 (po zajetí stroje). Viz "Mazání stroje".

Upozorňujeme na důkladné promíchání oleje v palivu. V nádrži je namontován výpustný páčkový kohout. Tento výpustný kohout zajišťuje rezervu paliva, která postačí asi na ujetí 30 km (tentotýden je ovšem závislý na terénu a rychlosti).

Přezkoušme nahštěstí pneumatik. Tlak v přední pneumatice má být 1,3 atm., v zadní 1,8 atm. (při jízdě se spolujezdcem přimutíme zadní pneumatiku na 2 atm.).

Obr. 5 - Polohy páčky palivového kohoutu

C. Startování motoru

Není-li motocykl delší dobu používán nebo parkujeme-li motocykl venku za mrazu, bývají lamely spojky slepeny olejem. Doporučujeme proto spojku před nastartováním motoru uvolnit, a to takto: zasuneme první převodový stupeň a pohybujeme motocyklem na kolech dopředu a dozadu s vypnutou spojkou. Necítíme-li již odpor v zadním kole (spojka již nelepi), zařídíme neutrál mezi 1. a 2. rychlostí.

Otevřeme palivový kohout (páčka dolů) a karburátor přeplavíme stisknutím přeplavovacího kolíku.

Mírným tlakem nohy na nášlapovou plošku náboje řadicí páky zmáčkneme páku směrem k motoru a současně ji poctočíme do polohy pro startování. Motor cca 3x prošlápneme, čímž do motoru nasajeme vhodnou směs.

Zasuneme klíček do spinaci skřínky a domáckneme jej do dolní polohy. Je-li akumulátor v pořádku, rozsvítí se červená kontrolní žárovka (vlevo). Poté sešlápnutím páky motor nastartujeme. Po naskočení motoru uvolníme páku, která se samočinně vrátí do vodorovné polohy. (V případě potřeby můžeme motor nastartovat při zařazeném převodovém stupni, vypneme-li ručně spojku). Necháme motor chvíli zahřát při nízkých otáčkách (vysoké otáčky studenému motoru škodí).

Poznámka: Teplý motor nepřeplavujeme, neboť by mohly nastat potíže při startování (motor se přehltí směsí). Jestliže se tak někdy stane, zavřete přívod paliva a motor při plně otevřeném šcupátku karburátoru (plyn plyn) a zapnutém zapalování několikrát poctočením startovací páky nastartujeme. Někdy však je nutno vyjmout a očistit svíčky. V případě, že motor má snahu zhasinat a nejdé do otáček, doporučujeme stroj poněkud naklonit na levou stranu, čímž dojde ke snížení hladiny paliva v karburátoru a tím k odstranění přehlcení.

D. Jízda

- a) Při rozjízdění stiskneme levou rukou páčku spojky, nohou zasuneme 1. převodový stupeň pohybem páky nožního řazení směrem nahoru až k hornímu dorazu (vždy při minimálních otáčkách motoru) a páku uvolníme. Páčku spojky nyní za současného stejnomořného přidávání plynu pomalu povolujeme. Po zařazení převodového stupně se ihned rozjedeme - někdy nestojíme se zařazeným převodovým stupněm a vypnutou spojkou delší dobu (to platí i při stání na křižovatkách), neboť dlouhodobým prokluzem bychom mohli způsobit spálení obložení lamel. V případě přetržení lanka spojky je možno rozjet stroj tím způsobem, že po zasunutí 1. stupně spouštíme řadicí páku pomalu dolů. Docílime-li rychlosti 15 km/hod., ubereme plyn, sešlápnutím řadicí páky dolů za-

zasuneme 2. převodový stupeň a plyn opět přidáme. Další převodový stupeň zasouváme stejným způsobem. Při zpětném řazení zdviháme řadící páku nahoru. Doporučujeme zpočátku vypínat spojku ruční páčkou, než získáme cit, při jaké rychlosti možno zasunout nižší převodový stupeň bez ručního ovládání. Upozornujeme, že mezi 1. - 2. a 3. - 4. převodovým stupněm je neutrál. Oba neutrály se zařazují se s lápnutím páky do poloviny zasouvacího zdvihu.

- b) Při zastavování ubereme plyn, snížme rychlosť a ještě během jízdy přehazujeme postupně převodové stupně s ohledem na snižující se rychlosť až na neutrál mezi 1. a 2. stupněm a teprve potom stroj zabrzďním zastavíme. Při brzdění používáme i brzdu na přední kolo, avšak pouze při přímém směru jízdy a opatrne, aby nedošlo ke smyku předního kola. Po skončení jízdy uzavřeme paliový kobout, vyjmeme klíček zápalování a uzamkneme stroj za účelem zabránění jeho použití jinými osobami.

6. Čeho je nutno se vyvarovat

Před nastartováním ani po zastavení motoru nenecháme nikdy delší dobu zapnuté zapalování, neboť by se vybil akumulátor a mohlo by dojít k vážnému poškození zapalovací cívky.

Motoru škodi, když jej necháváme dlouho točit ve vysokých otáčkách na místě, neboť není chlazen, jako při jízdě. Nenecháváme zbytečně dlouho vypnutou spojku, neboť obložení lamel by se přiliš rychle opotřebovalo.

Při jízdě do kopce nepomáháme nikdy motoru tím způsobem, že necháme spojku "prokluzovat", nýbrž včas zařadíme nižší převodový stupeň. Nejezdíme zbytečně dlouho na 1. převodový stupeň. Po jízdě s kopce s vyřazeným převodem a s neběžícím motorem je nutno vždy nastartovat motor startovací pákou, neboť jinak hrozí nebezpečí poškození převodové skříně. Dále je nutno jezdit s odpovídající převodovým stupněm, neboť motorům a jejich dílům škodi především jízda se škubajícím nebo přetíženým motorem. Doporučujeme proto včasné řazení odpovídajících převodových stupňů.

7. Vysvětlení k údajům o maximální rychlosti motocyklu

Hodnota maximální rychlosti, uvedená v tomto návodu je hornímez maximální rychlosti, kterou stroj může dosáhnout za optimálních podmínek. Zjištění skutečné rychlosti vozidla lze provést pouze měřením stopkami na rovné trati, a to v obou směrech, z důvodu vyloučení vlivu větru a odchylek od vodorovné trati.

Rozhodujícími činiteli, kromě výkonu motoru, jsou: poloha a oblečení jezdce, stav celého stroje a nahuštění pneumatik.

Za předpokladu, že výše uvedené podmínky jsou příznivé, dosahuje stroj 250 ccm rychlosť 110 km/hod. při poloze jezdce v sedě a 120 km/hod. při sehnuté poloze jezdce.

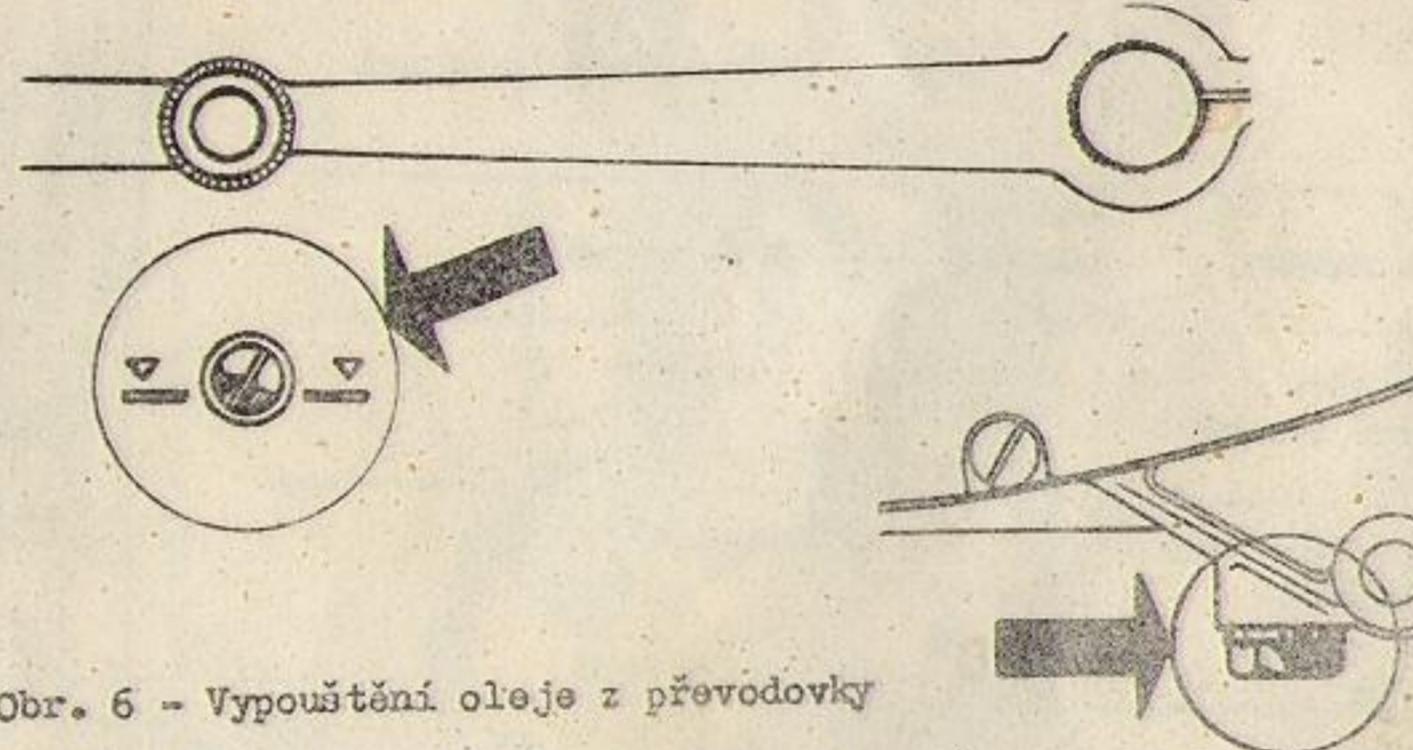
II. ÚDRŽBA

1. Mazání stroje

Motor je mazán: samočinně přidáním oleje do paliva. Po záběhu v poměru 1:30, po případě 1:40 při použití oleja OA-M2T a nepřekročení rychlosť 80 km/hod.

Obr. 7 - Kontrolní a plnicí otvor oleje

Obr. 6 - Vypouštění oleje z převodovky

Převodová skříň: olej v převodové skříni po zajetí vyměnujeme 1 x ročně, nejlépe na konci sezony. Pro zimní i letní období možno používat stejný druh převodového oleje. Náplň 1 litr. Výpustný šroub je umístěn na levé spodní části motorové skříně. Před plněním novým olejem vyčistíme skříň proplachovacím olejem takto: plnicím otvorem nalejeme do převodové skříni asi 3/4 l vyplachovacího oleje a necháme motor běžet 5-10 minut v malých otáčkách (projedeme malou vzdálenost nebo motocykl postavíme na stojánek). Vystřídáme jednotlivé převodové stupně. Proplachovací olej pak vypustíme do čisté nádoby, necháme ustát a čistý díl oleje můžeme přiště znova použít. Nikdy neproplachujeme petrolejem nebo motorovou naftou - jejich zbytky by znehodnotily nový olej. Správnou hladinu oleje v převodové skříni určuje kontrolní šroub. Otvorem šroubu překontrolujeme občas hladinu a olej podle potřeby doplníme.

Spojka a primární řetěz běží v olejové lázni (olej z převodové skříně) a není proto nutno ji mazat.

Výměna oleje v přední vidlici: přední vidlice plníme tlumičovým olejem a olejem SAE 30-40 v poměru 1:1. Obsah jednoho ramena je 120 ccm. Celkový obsah přední vidlice je 240 ccm. Olej v přední vidlici má účinek tlumící a také maže kluzná pouzdra.

a) První výměnu oleje se provádí po ujetí 500 km (300 mil).

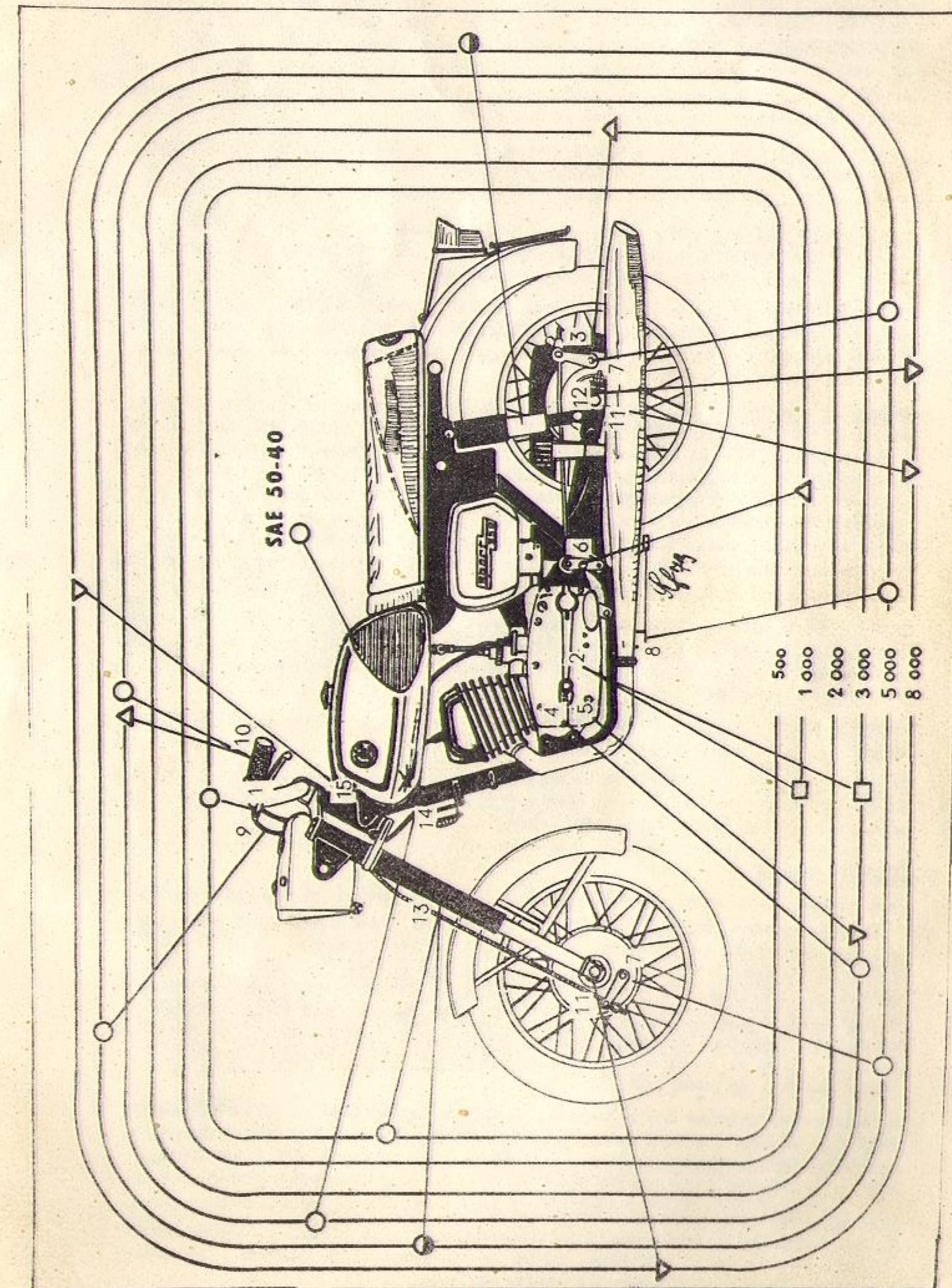
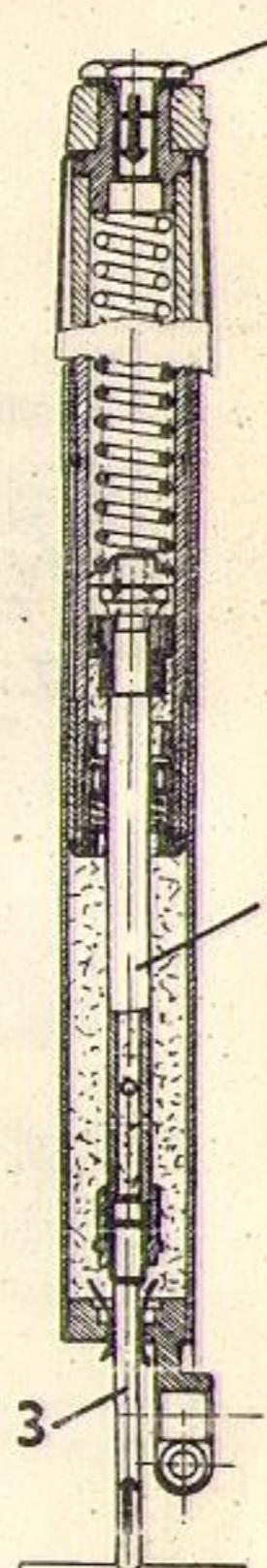
b) Další výměnu provádime pravidelně po ujetí 5.000 km (3.300 mil).

Demontážní postup při výměně oleje:

- Po demontáži předního kola vyšroubujeme trubkovým klíčem 11 dva výpustné šrouby ve spodní části kluzáků.
- V horní části přední vidlice vyšroubujeme zátky, aby olej rychleji vytékal.
- Po vypuštění tlumičového oleje můžeme propláchnout přední vidlici proplachovacím olejem.
- Oba výpustné šrouby opatrně zašroubujeme (uvnitř vidlice přitahuje pistonci tlumiče). Porušené těsnění šroubu vyměníme za nové.
- Každé rameno přední vidlice naplníme předepsaným množstvím oleje a zašroubujeme krycí zátky.

Obr. 8 - Řez přední vidlice

Po ujetí každých	Místo mazání	Cílo maz.	Počet míst	Druh mazadla
500 km	čepy pácek (přední brzda, spojka)	1	2	olej M2T
1000 km	převodová skříň (doplňení) zadní kvná vidlice	2	1	olej PP ₅₀
2000 km	sekundární řetěz (neuzavřený)	3	1	tuk A 00 + 3% grafit. koloid.
3000 km	čepy vahadel přerušovače plst přerušovače	4	1	olej M2T
3000 km	náhon rychloměru	5	1	tuk AV 2 (SP 4)
5000 km	kliče brzd čep stojánku	7	2	olej PP ₅₀
5000 km	lenka bowdenů	8	2	olej PP ₅₀
5000 km	otočná rukojeť plynů	9	4	olej PP ₅₀
5000 km	otočná rukojeť plynů	10	1	tuk A 00
8000 km	kola - ložiska	11	2	tuk AV 2 (SP 4)
8000 km	ložiska zadního řetězového kola	12	1	tuk AV 2 (SP 4)
podle potřeby	kuličky v hlavě řízení	15	2	tuk AV 2
podle potřeby	zadní pěrování	16	2	tlumič. olej
podle potřeby	přední teleskopická vidlice	13	2	olej OA/M2T (SAE 30-40) + tlumič. olej v poměru 1 : 1
1 : 30	do benzingu			olej OA - M2T
1x ročně	převodová skříň (rámna)	2	1	olej PP ₅₀

Obr. 9 Mazací plán.

Zadní tlumič má velkou tlumící účinnost a je uspořádán tak, aby nebylo nutno tlumičový olej doplňovat. Doporučujeme však provést jeho výměnu po ujetí 10 tisíc až 15 tisíc km. Případné opravy, vymytí a výměnu oleje (47 ccm) doporučujeme dát provést v odborné dílně. V případě potřeby, hlavně u starších strojů, je možno zvýšit tvrdost pružiny přemístěním pojistek, umístěných pod pružinou do horní drážky.

Kolo (ložiska) promažeme po ujetí cca 8000 km po demontáži prachovek ložiskovým tukem. Promažeme po předchozí demontáži i ložisko zadního řetězového kola (viz část III., kap.4 - "Vyjmoutí zadního řetězového kola").

Zadní kyvná vidlice: čep zadní kyvné vidlice mažeme na pravé i levé straně ve spodní části vidlice vždy po ujetí 2000 km ručním mazacím lisem, tukem na čepy. Zároveň je mazán čep brzdového pedálu.

Primární řetěz je zcela zakryt víkem skříně a běží v olejové lázni. Nevyžaduje žádného ošetřování. V případě opotřebení je nutno jej vyměnit. Při výměně musíme rozebrat spojku (doporučujeme dát provést v odborné dílně, která má vhodné nářadí).

Sekundární řetěz. U motocyklů opatřených otevřeným krytem řetězu po ujetí cca 2000 km. Po ujetí 6000-8000 km dle stavu řetězu, doporučujeme nekrytý řetěz nahradit novým. Demontovaný řetěz zbavíme mechanických nečistot nejlépe vypráním v tetrachloru nebo benzинu do jejich úplného vyplavení z kloubů řetězu. Po vyprání necháme řetěz uschnout, pak jej vložíme do rozechřátého mazadla na čepy, smíšeného s 3% koloidního grafitu asi na 20-30 minut. Případně použijeme speciálního grafitového trku na mazání řetězů. Mazadlo ohříváme nepřímo ve vroucí vodě. Pak řetěz vyjmeme, necháme mazadlo odskočit a povrch otřeme tak, aby byl pokryt jen jemným filmem.

Dynamo: po ujetí asi 3000 km sejmeme pravé víko motoru a přimázneme několika kapkami oleje čepy vahadel přerušovače. Přimazáváme opatrne, aby přebytečný olej neodstíkoval na doteky přerušovače. Plstěný stěrač vačky nasytime ložiskovým tukem.

Lanka bowdení spojky, přední brzdy a plynu mažeme po ujetí 3000-5000 km několika kapkami převodového oleje.

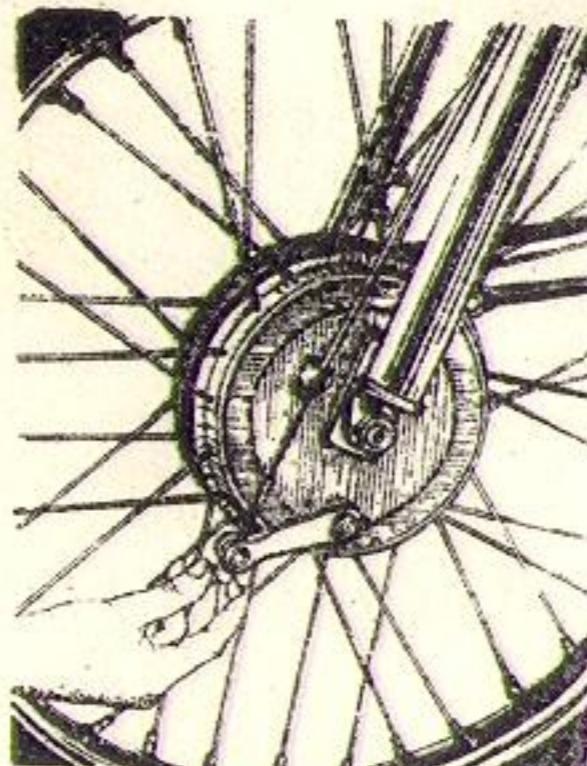
Otočnou rukojet plynů mažeme po ujetí 5000-8000 km tukem na čepy po sejmání rukojeti a říditek. Šroub, upevňující zátku, vyšroubujeme otvorem v gumové rukojeti a poté rukojet stáhneme.

2. Čistění stroje

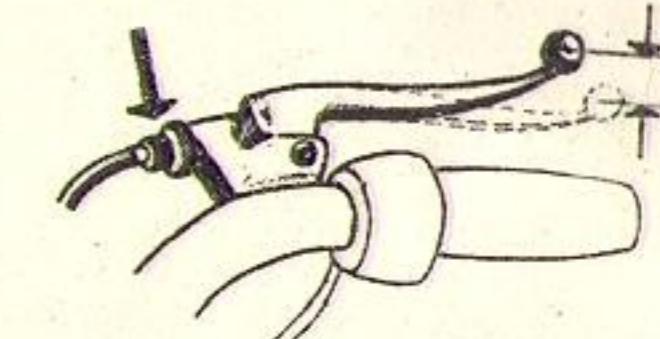
Jednoduchá linie motocyklu ČZ umožňuje snadné čistění. Znečistěné části v zásadě omýváme vodou, případně autošamponem. Znečistěný motor omýváme tetrachlorem nebo petrolejem. Při použití hořlavých mycích prostředků k čistění kovových (nelakovaných) dílů stroje (petrolej, nafta apod.), je nutno dbát zvýšené opatrnosti. Při mytí stroje dbáme, aby voda nevnikla do karburátoru, světlometu a brzd. Chromované a lakované části osušíme a vyleštíme flanelem. Lakované části stroje můžeme též leštít leštící pastou na laky. Vodu ze žeber válce odstraníme nejlépe nastartováním motoru, po jehož zahřátí se voda vypaří.

Za mrazu nevyjíždíme nikdy bezprostředně po umytí stroje, ale necháme jej stát tak dlouho v teplém prostředí, až dostatečně vyschnou bowdeny. Po vyjetí nejdříve vyzkoušíme funkci brzd. Zvlhlé brzdové bubny vysušíme krátkou jízdou s přibrzděným strojem.

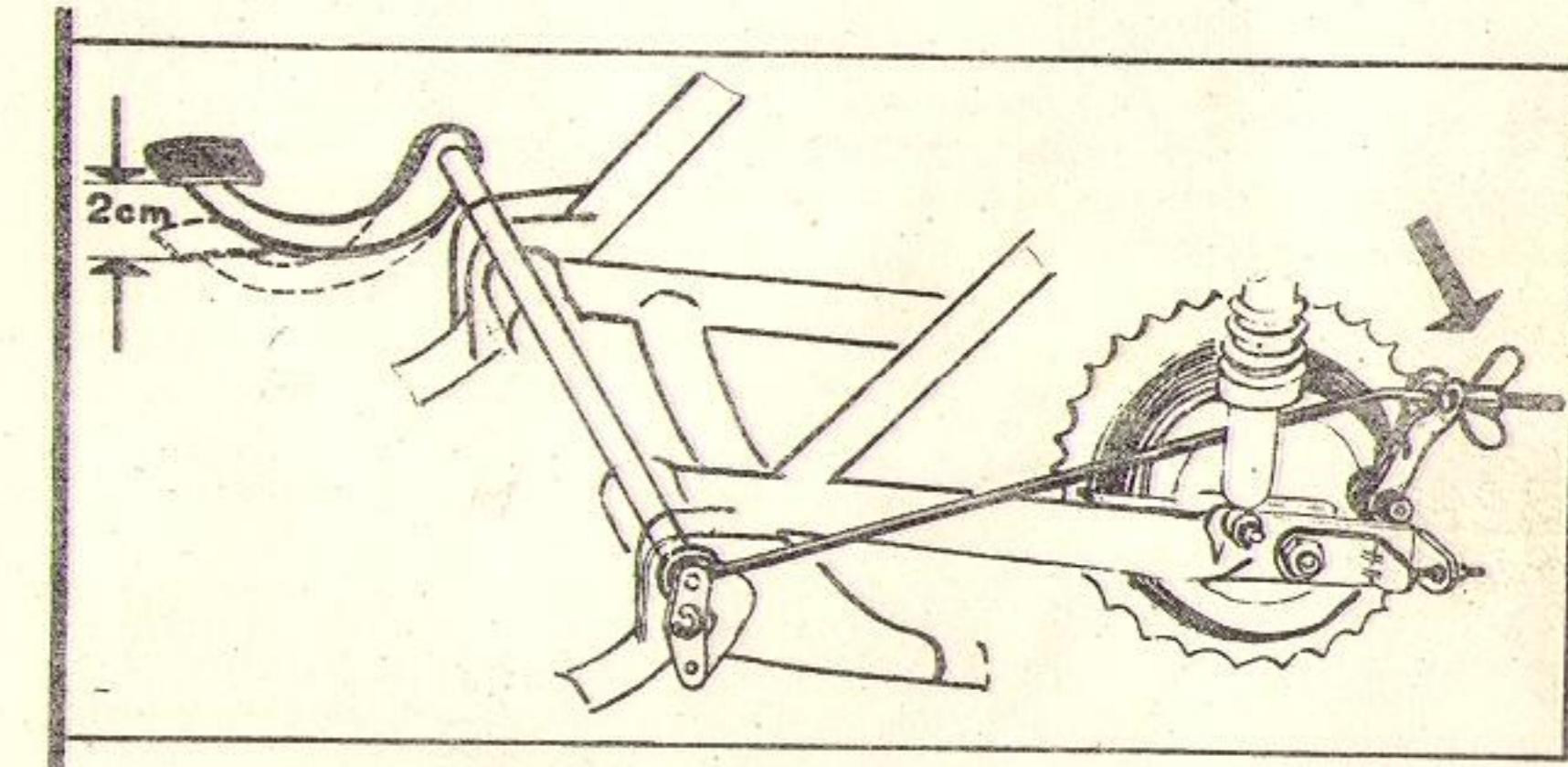
Poznámka: benzin, petrolej i olej rozpouští gumu (pneumatiky, rukojeti říditek, stupačky). Proto chránime gumové části před stykem s těmito kapalinami. Rovněž zadní svítidlo, která je vyrobena z polystyrenu, je nutno obzvlášť chránit před stykem s uvedenými kapalinami.

Obr. 10 - Seřizování přední brzdy

Obr. 11 - Seřizování zadní brzdy

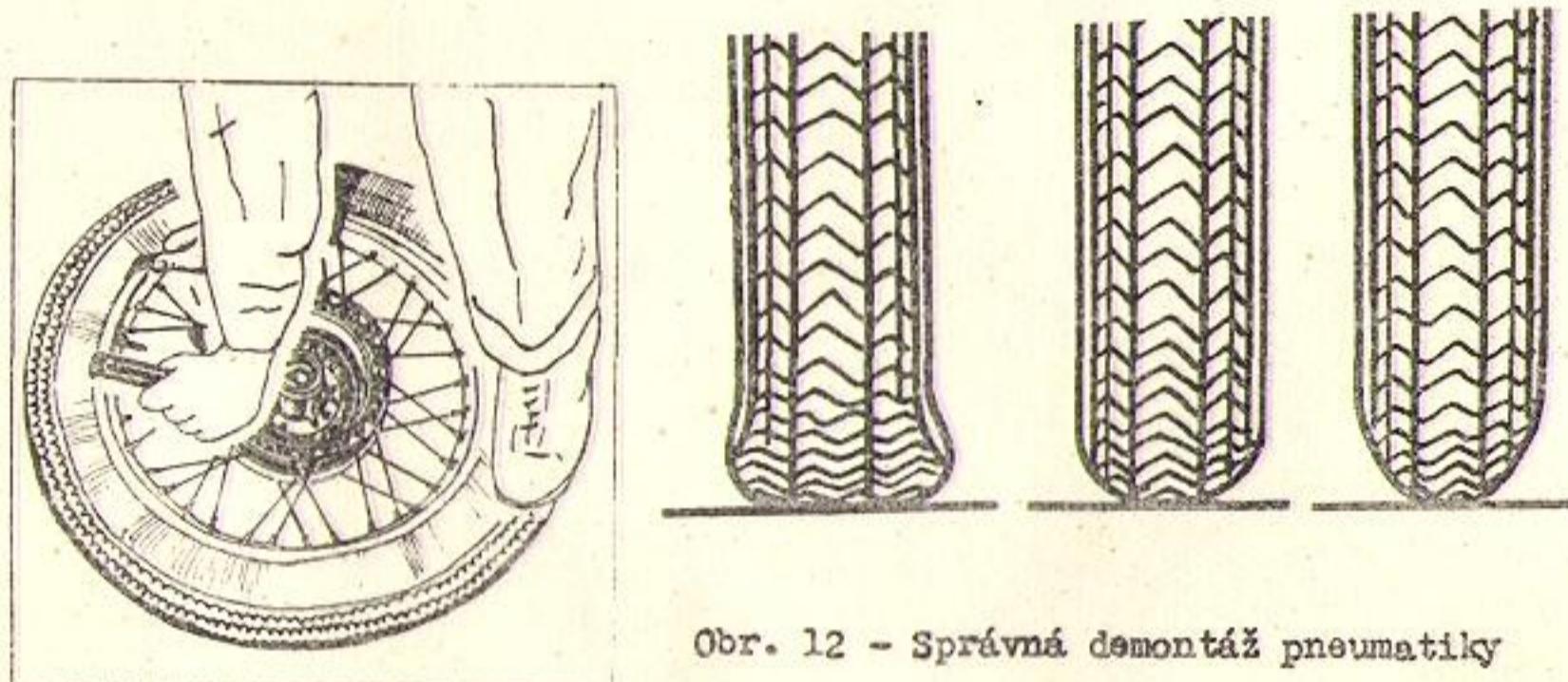
3. Seřizování brzdy

Brzdy motocyklu jsou bohatě dimenzovány a dobře kryty proti vnikání vody, která by snížila jejich účinnost. Vyžaduje jen občasné seřízení, když je obložení čelistí poněkud opotřebováno, což se projeví delším krokem brzdových pák. Brzdy seřizujeme otáčením klíčkových matic. Po seřízení překontrolujeme kola (musí se lehce otáčet). U zadní brzdy překontrolujeme současně nastavení spínače "Stop".

4. Pneumatiky

Trvanlivost pláště pneumatiky závisí na tlaku vzduchu ve vzdušnici s ohledem na zatížení, jemuž je pneumatika vystavena. Jízda na podhuštěných pneumatikách způsobuje přelámaní kordových vláken v bocích pláště, přehuštěním se zkresluje správná funkce pérování a kolo je náchylnější ke smyku.

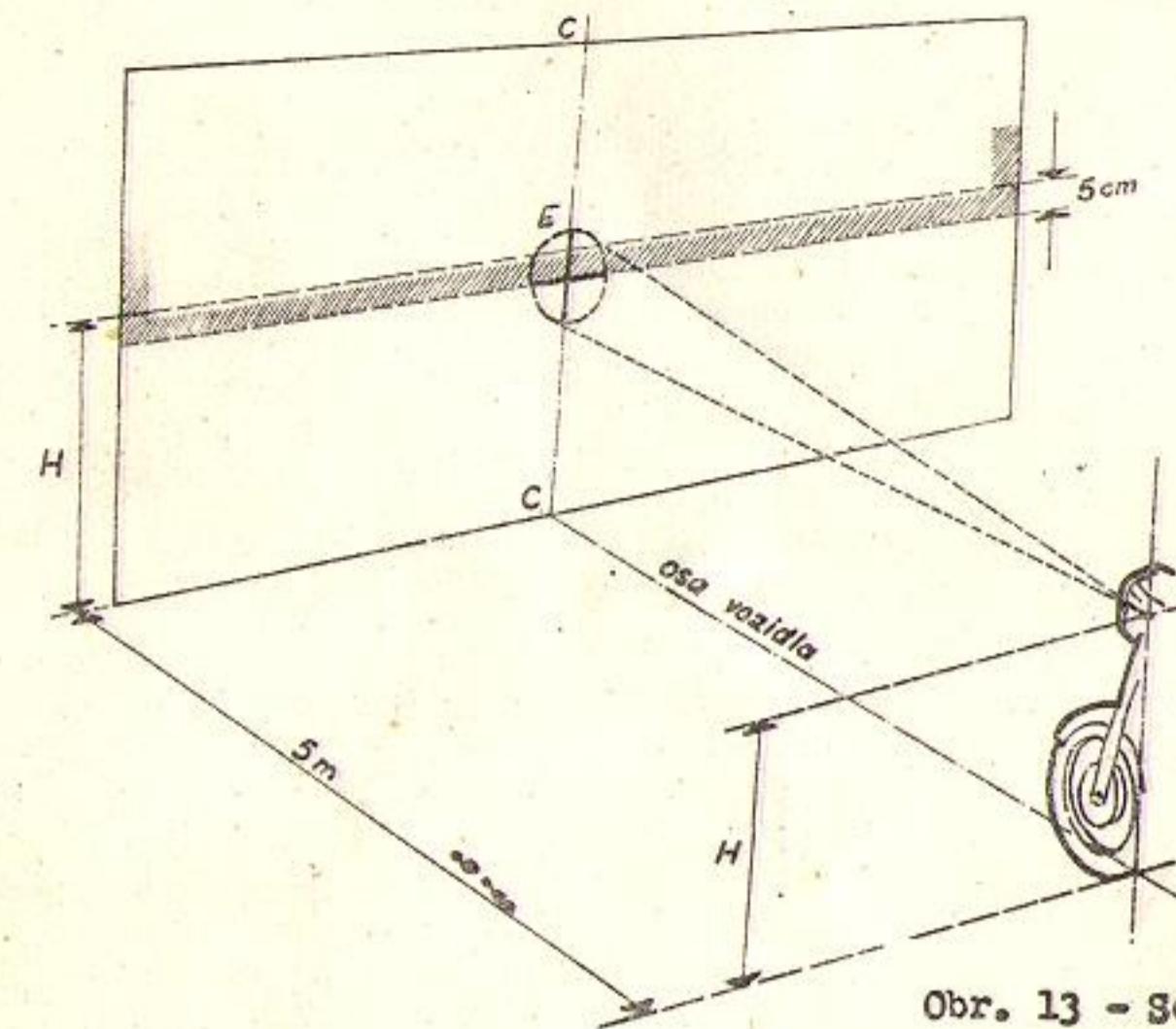
Správný tlak v přední pneumatice má být 1,3 atm., v zadní 1,8 atm. Při jízdě se spolujezdcem nutno zadní pneumatiku přihustit na 2 atm. Doporučujeme kontrolovat tlak manometrem. Je známo, že tlak v pneumatikách při dlouhých jízdách v létě - za horka - stoupá. Upozorňujeme ještě, že pneumatikám škodi olej, benzin a prudké slunce. Občas prohlédneme pneumatiky a odstraníme předměty, zaseknuté do vzorku pláště (ostré kamínky, sklo a pod.). Netěsnost ventilu zjistíme odšroubováním čepičky a navlhčením ventilku. Tvoří-li se vzduchová bublina, vzduch uniká ventilku. V tom případě dotáhneme kuželku ventilu (k tomu slouží čepička ventilu, opatřená výrezem). Když toto opatření nestačí, vyšroubujeme kuželku ventilu a nahradíme ji novou. Doporučujeme opatřit si do zásoby jeden či dva náhradní kusy.

Obr. 12 - Správná demontáž pneumatiky

Poškozenou vzdušnici opravíme. Za tím účelem sejmeme pláště s ráfku takto: vyšroubujeme kuželku ventilu, vypustíme zbytek vzduchu a uvolníme pneumatiku na celém obvodu ráfku. Matičku, upevnující ventilek k ráfku, sešroubujeme a ventilek zatlačíme do ráfku. Kolo položíme a okraj pláště v místě protilehlém k ventilkou vtláčíme do prohloubeniny ráfku. Pomocí montážních pák převlékneme okraj pláště v místě ventilkou přes okraj ráfku. Při tom je nutno dbát, aby nebyla neopatrností přiskřípnuta a poškozena vzdušnice. Když byl plášt po celém obvodu přesunut přes okraj ráfku, vyjmeme vzdušnici. Po našroubování kuželky do ventilkou a nahuštění vzdušnice zjistíme nejlépe ponožením do vody, v kterém místě je vzdušnice poškozena. Místo označíme (třeba tužkou), vzdušnici ořeme a opravíme. Opravy provádime zásadně navařením záplaty, pouhé lepení vzhledem ke vznikajícím provozním teplotám nepovažujeme za dosti bezpečné. Plášt dobře prohlédneme a hřeb, který případně v pláště zůstal, odstraníme. Opravu provede nejlépe vulkanizační dílna. Rovněž menší poškození pláště o ostrý kámen nebo rozbité sklo dílna dobře opraví.

Zpětná montáž pneumatiky se provádí takto: vzdušnici částečně nahustíme, vložíme do pláště, který jedním okrajem zůstal v ráfku a zajistíme matičkou (nedotahovat). Pak přesuneme okraj pláště nejprve v místě proti ventilkou přes okraj ráfku dovnitř, přidržíme jej v prohloubeném místě ráfku a montážní pákou přesouváme plášt postupně po obou stranách, až dojdeme k ventilkou. Tuto práci provádime opatrne, abychom nepoškodili vzdušnici přiskřípnutím mezi okraj pláště a ráfek. Dále překontrolujeme, zda plášt správně sedí v ráfku, t.zn., zda neházi. K této kontrole nám slouží střední kruhový výstupek na bocích pláště, který musí být na celém obvodu stejně vzdálen od ráfku.

Obr. 13 - Seřízení světlometu

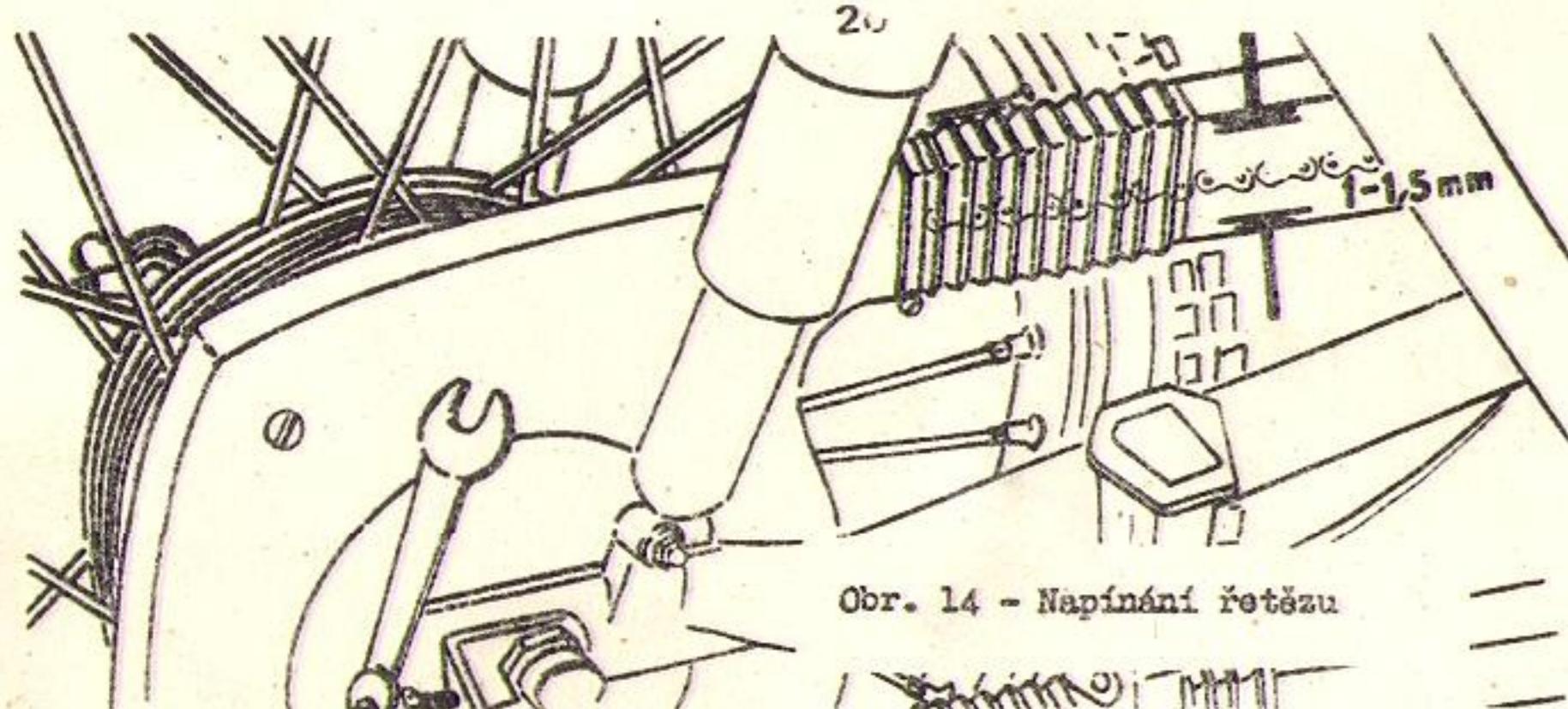
5. Seřízení světlometu

Seřízení světlometu provádime povolením dvou šroubů // 14 a sklápěním celého světlometu.

6. Napínání řetězu

Pro funkci a životnost řetězu je rozhodující, jak je prováděna jeho údržba a seřizování. Hlavním požadavkem je, aby v každé poloze kyvné vidlice měl řetěz potřebnou výšku, t.zn., že v žádné poloze kyvné vidlice nesmí dojít k jeho úplnému napnutí. Seřizování výše řetězu nutno provádět takto:

- stroj postavíme na stojan, povolíme matici hřídele zadního kola (na levé straně stroje) a dále matici pouzdra řetězového kola (na pravé straně stroje). Potom povolíme zadní pojistnou matici každého napínáku řetězu (na pravé i levé straně stroje).
- Vlastní napínání řetězu provádime postupným utahováním předních matic obou napínáku o stejnou hodnotu (na př. o půl otáčky).
- Řetěz smí být napnut jen o tolik, kolik je třeba k tomu, aby při jeho nazdvížení prstem měl volný průběh v místě - viz obr. - alespoň 10 - 15 mm. Tento volný průběh zaručuje, že při propružení kyvné vidlice zatíženého stroje nedojde k úplnému napinání řetězu, které by zkracovalo jeho životnost nebo dokonce vyvolalo poškození ložiska řetězového kola v převodové skřini.
- Dále je nutno dbát na to, aby zadní kolo při seřizování řetězu nevybočilo z podánlé roviny vozidla, t.j. aby obě kola byla v zákrytu. K měření roviny kol používáme vhodně upravenou lat. Nesprávná rovina kol (t.j. zadní kolo nesleduje stopu předního kola) nepříznivě ovlivňuje jízdní vlastnosti motocyklu.
- Po nastavení výše řetězu a vyrovnání kol do jedné roviny dotáhneme nejprve matici pouzdra řetězového kola a potom matici hřídele. Výše řetězu a roviny kol znova zkонтrolujeme a dotáhneme obě pojistné matici napínáku řetězu.

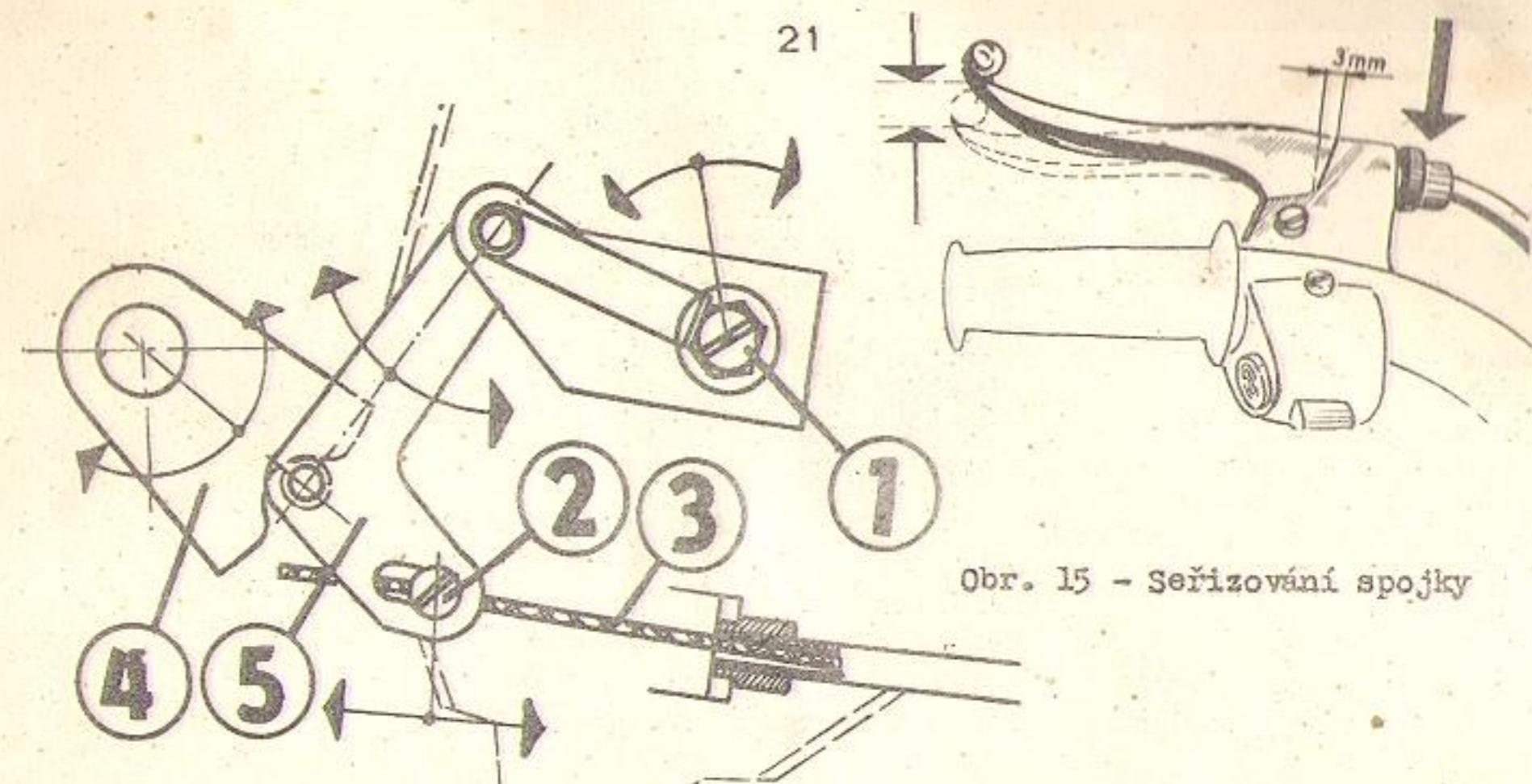
Obr. 14 - Napínání řetězu

7. Spojka a její seřízení

Poznámka: Vzhledem k tomu, že Váš motocykl je opatřen kombinovaným ručním a automatickým vypínáním spojky, je nutno seřízení těchto vypínání věnovat náležitou pozornost, neboť při jízdě se se spátně seřízeným vypínáním snižujeme životnost převodovky a mohlo by dojít k vážným poruchám spojky i převodovky. Z těchto důvodů provedeme nejpozději po ujetí každých 1500 km kontrolu seřízení, u nového stroje provedete první kontrolu po ujetí 500 km.

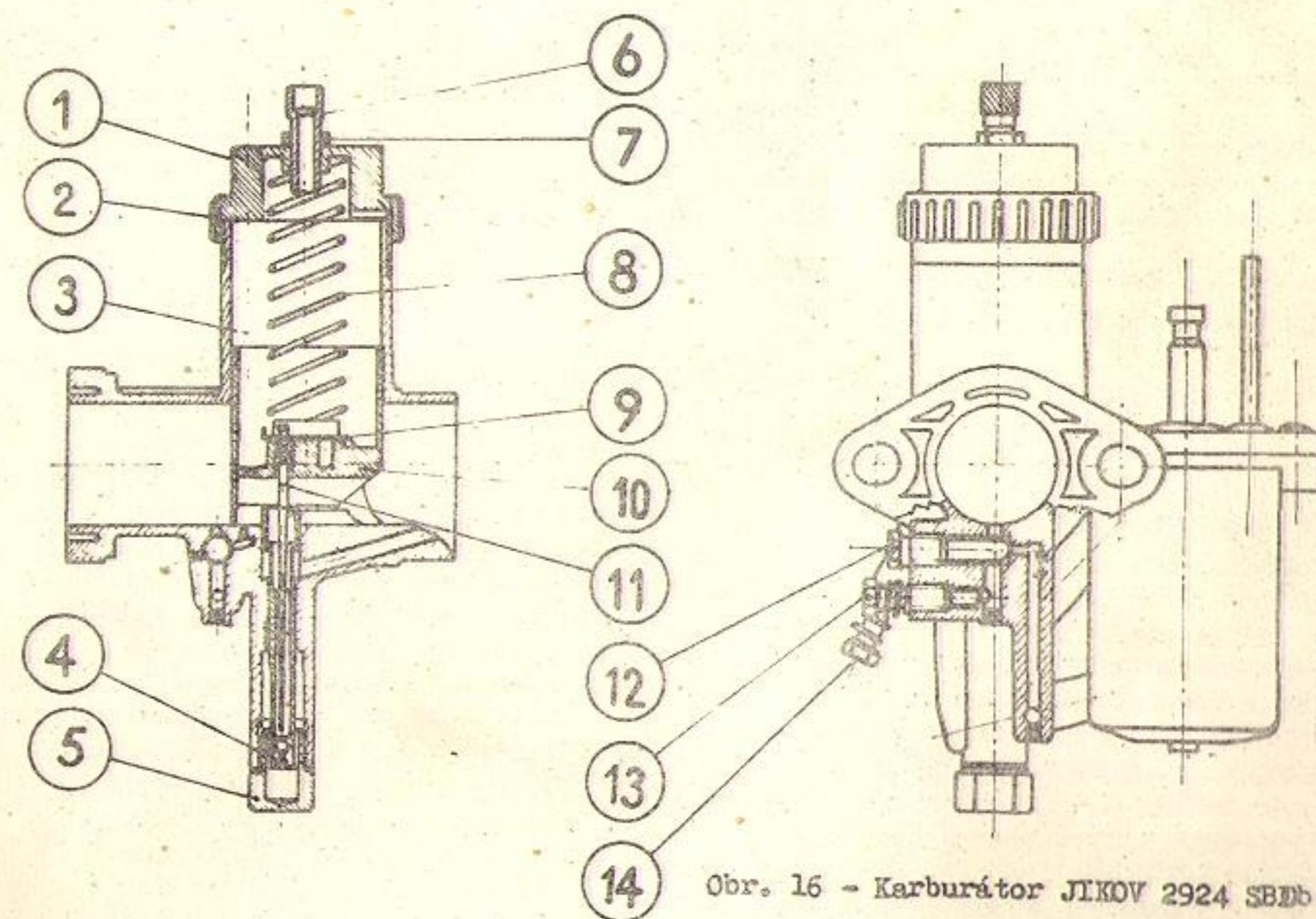
Kontrolu a případné seřízení provádíme takto:

- Sejmeme víko motoru.
- Seřizovací šroub bowdenu spojky (na bowdenu pod hlavou rámu) téměř zašroubujeme (zkrátme bowden), čímž uvolníme ruční páčku spojky. Pokud již nelze zkrátit bowden seřizovacím šroubem, je nutno uvolnit lanko u koncovky ve vypínači páčce automatu. Po seřízení šroub koncovky lanka opět utáhneme.
- Očistíme benzinem nebo petrolejem nečistoty z vačky (4) samočinného vypínání a z vypínačí páčky (5).
- Prsty levé ruky uchopíme vypínači páčku (5) a pohybujeme s ní směrem k vačce a zpět.
- Nelze-li páčkou pohybovat, znamená to, že vypínání spojky je bez potřebné výlohy a že hrozí prokluz spojky a tím případné spálené obložení. V tomto případě seřizovacím šroubem 8 otáčíme doleva (vyšroubováváme) tak dlouho, až zjistíme, že mezi páčkou (kladkou) a vačkou vzniká výloha. Správnou hodnotu této výlohy nastavíme tak, že nejprve tuto výlohu odstraníme opatrným přitažením seřizovacího šroubu doprava (zašroubováváme) a potom povolíme (doleva) šroub o 2/5 otáčky (2 plošky 6tihranu hlavy šroubu). Po nastavení se přesvědčíme pohybem páčky, že má tato malou výlohu (asi o 0,1 až 0,3 mm). V případě, že má páčka velkou výlohu, je zhorená funkce vypínání spojky a hrozí poškození kol v převodové skříni.
- Vačku samočinného vypínání (4) a vypínači páčku (5) potřeme lehce tukem v místě styku páčky s vačkou.
- Seřizovacím šroubem na řidítkách seřídíme ruční vypínání tak, aby páčka spojky na řidítkách měla před záběrem malý chod naprázdno (asi 2 mm).

Obr. 15 - Seřizování spojky

Poznámka: Zjistíme-li při jízdě, že spojka prokluzuje, odstraníme většinou závadu tím způsobem, že seřizovacím šroubem samočinného vypínání spojky v otvoru pravého víka pootočíme o 1/6 nebo 2/6 doleva. Po dokončení cesty provedeme výše uvedené kontrolní seřízení.

Obr. 16 - Karburátor JIKOV 2924 SBDB

8. Karburátor

Karburátor je ze závodu seřízen pro zajíždění a je proto nutné provést po ujetí 2000-2500 km nové seřízení podle dále uvedené tabulky. Seřízení provádíme tak, že po vyjmutí šroupatka a po odpojení lanka plynu přestavíme pojistku jehly šoupátka do příslušného zářezu. Regulační šroub volnoběhu nastavíme tak, že šroubek zašroubujeme zcela do tělesa karburátoru

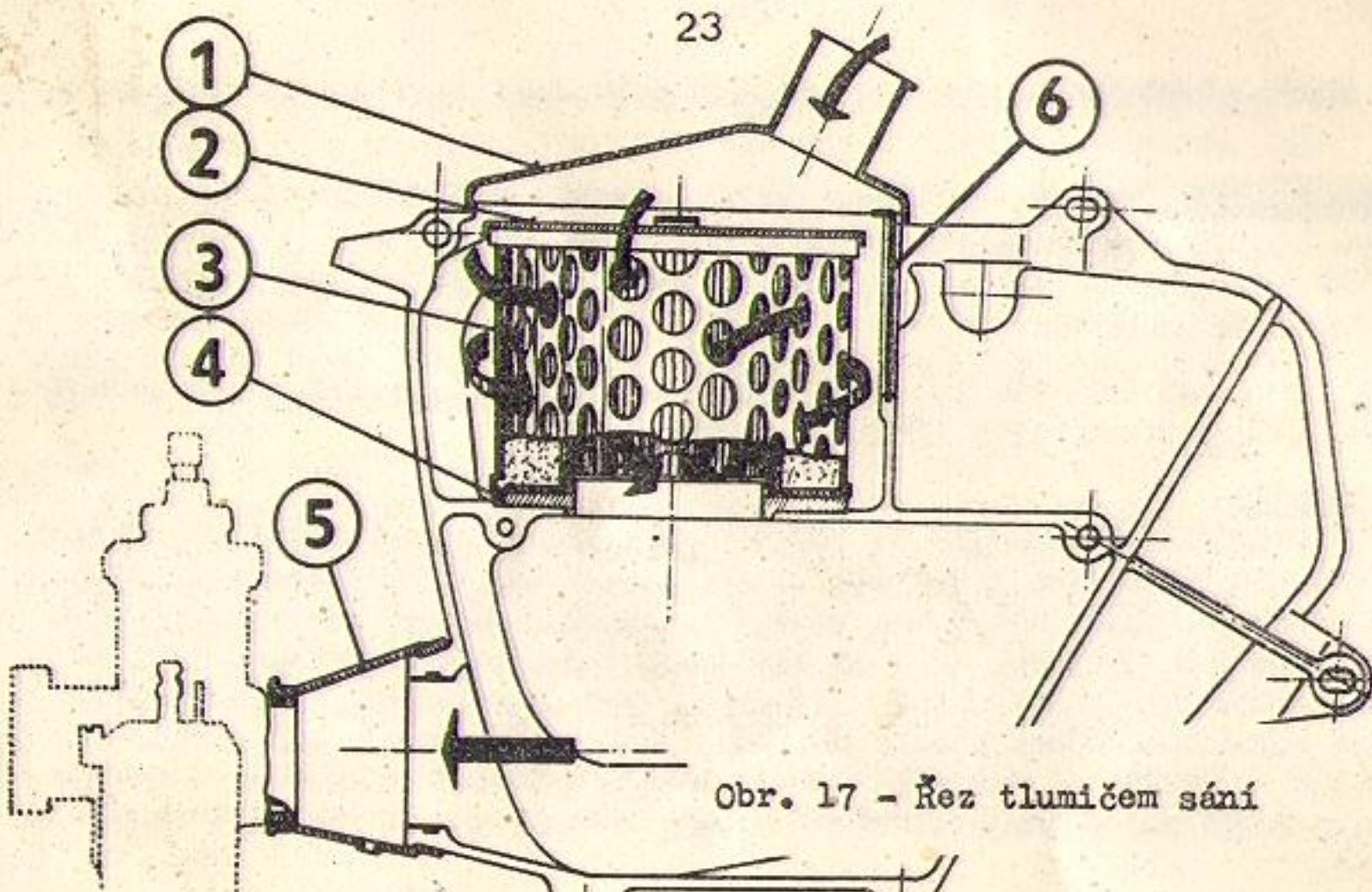
a pak jej povolíme o příslušnou hodnotu. Nejdůležitější součásti karburátoru, které ovlivňují složení směsi dodávané do motoru, jsou:

- a) hlavní tryska (4) - ovlivňuje složení směsi při větším otevření šoupátka. Je přístupná po sejmání karburátoru a vyšroubování dolního uzavíracího šroubu (5). Je-li ucpána nečistotou, motor nenaskočí, případně jde natocit, ale zhasiná a netáhne;
- b) jehla šoupátka karburátoru (11) - její poloha ovlivňuje složení směsi při středním otevření šoupátka. Je umístěna v šoupátku, zasahuje svým kuželem do komínku karburátoru a při zdvívání šoupátka otevírá postupně větší průchod paliva do difuzéra. V šoupátku je jehla svisle přestavitelná pomocí pojistky a zárezy. Je-li pojistka v dolních zárezech, je směs bohatší; je-li ve vyšších zárezech, je směs chudší;
- c) tryska volnoběhu (12) - poloha regulačního šroubu volnoběhu (13) ovlivňuje složení směsi při volnoběhu motoru a při malém otevření šoupátka. Regulační šroubek volnoběhu reguluje průřez vzduchového kanálku, jímž se přivádí pomocný vzduch při volném běhu motoru. Při zatahování šroubku je směs bohatší, při povolování je směs chudší;
- d) plynové šoupátko - je ovládáno pomocí lanka plynovou rukojetí a otevírá či zavírá přístup směsi do motoru.

SEŘÍZENÍ KARBURÁTORU

Typ stroje	Karburačor	Hlavní tryska	Volnoběžná tryska	Poloha jehly	Otočení regulačního šroubku volnoběhu
250 ccm	2924 SBD ^b	pro záběh 100	50	2.zárez shora	1/2 otáčky vlevo
250 ccm	2924 SBD ^b	po záběhu 100	50	1.zárez shora	1/2 otáčky vlevo

Na karburátoru nedoporučujeme provádět jakékoli úpravy, vyjma jeho vyčistění vyprášením v benzинu a seřízení podle tabulky. Odchylky od základního seřízení je možno provádět s ohledem na stav motocyklu a jeho používání v různých klimatických podmínkách i s ohledem na používané palivo pouze podle pokynů odborné prodejny nebo opravny. Volnoběh motoru (pracuje na nízké otáčce, při plně uzavřené rukojeti plynu) seřídime pomocí dorazového šroubu (14), kterým nastavíme správnou polohu šoupátka. Před seřízením uvolníme bowden zašroubováním seřizovacího šroubu na víčku šoupátkové komory. Nadměrnou vůli bowdenu plynu pak vymezíme seřizovacím šroubkem na víčku šoupátkové komory (vůli lanka ponechte asi 1,5 až 2 mm). Po seřízení zajištovací matici dotáhneme. Karburátor se nejlépe vyčistí, rozložíme-li jej na jednotlivé díly a tyto myjeme v čistém benzínu. Veškeré poškozené a opotřebované díly nahradíme novými. Průchod ústrojí volnoběhu vyčistíme profouknutím. K čistění trysky nepoužívejte drát ani jiné tvrdé předměty, protože snadno můžete poškodit jemný otvor (změnit jeho průtok) a tím změnit provozní hodnoty.

Obr. 17 - Řez tlumičem sání

Čistič vzduchu (mikrofiltr)

Je uložen v tlumiči sání v prostoru pod sedlem a lze vyjmout takto:

- a) Po odklopení sedla vyšroubujeme 4 šrouby a krycí plech 1 vyjmeme.
- b) Stisknutím a otcítěním pružiny snímáme víčko mikrofiltru 2.
- c) Po vytažení přepážky 6 můžeme vyjmout mikrofilm, který čistíme stlačeným vzduchem, směrem z vnitřní strany ven.

Po ujetí 8000 - 15 000 km (podle provozních podmínek) nutno mikrofiltr vyměnit. Jezdí-li se v prašném prostředí, doporučujeme čistit mikrofiltr a vnitřek tělesa tlumiče častěji než je uvedeno.

Důležité upozornění: zanesený mikrofiltr způsobuje zvýšenou spotřebu, detonace a podstatnou ztrátu výkonu.

Upozornění

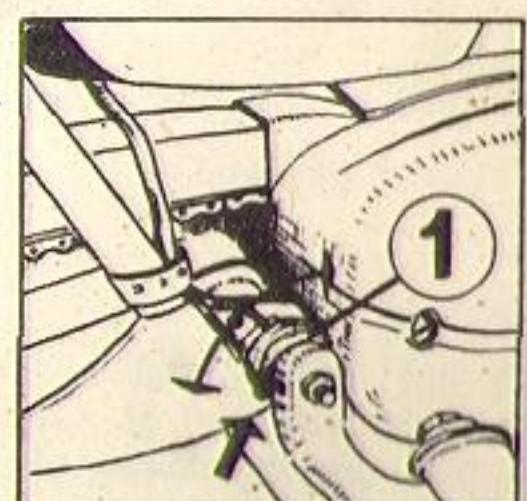
Občas nutno zkontrolovat, zda odtokový otvor, který spojuje prostor motorové skříně pod karburátorem s prostorem pod pravým víkem motoru není ucpán nečistotou a případně jej vyčistit. Pohonné směs, která přetéká z karburátoru při přeplavování, musí mít možnost odtoku.

9. Údržba elektrického zařízení

Stop-spinač

V případě, že se nám po seslápnutí brzdrového pedálu nerozsvítí brzdrové světlo (za předpokladu, že pojistka a žárovka nejsou přepálené), provedeme seřízení stop-spinače.

- a) Slabým šroubováčkem povolíme zajišťovací šroub tělesa stop-spinače;
- b) seslápneme brzdrový pedál a tělesem otáčíme doleva, až se nám rozsvítí brzdrové světlo;
- c) v této poloze dotáhneme zajišťovací šroubek tělesa.

Obr. 18 - Seřizování stop-spinače

Po odbrzdění musí brzdrové světlo zhasinat.

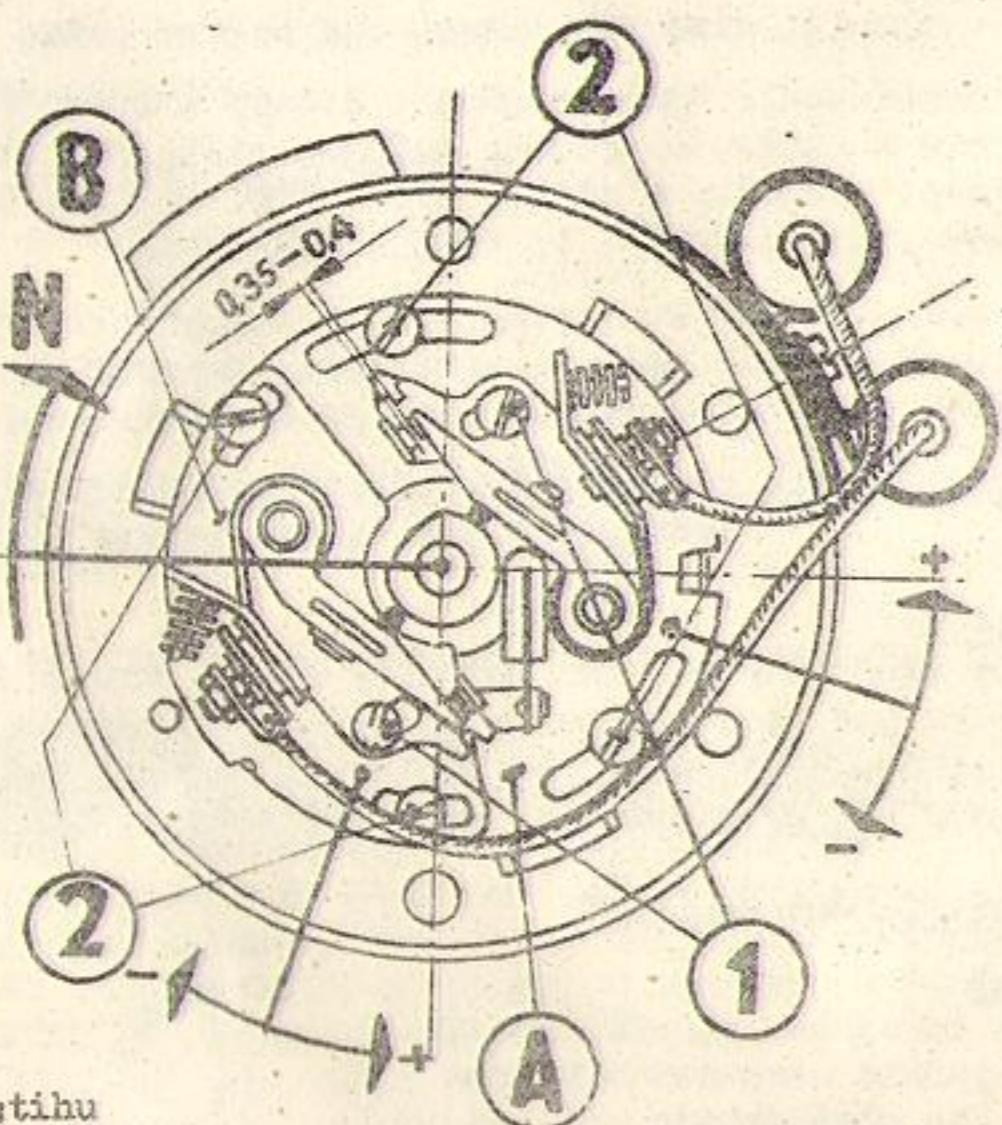
Kabely občas překontrolujeme a v případě poškození izolace kabel vyměníme.

Zapalovací svíčky občas očistíme, karbon opatrně seškrábeme, případně seřídíme kontakty na vzdálenost 0,6 - 0,7 mm (u svíček PAL) opatrným přiblouštěním kontaktu na tělese svíčky. Po ujetí 15 000 km doporučujeme svíčku vyměnit za novou.

Fajisika je v bakelitovém pouzdro, umístěném v prostoru pod pravou schránkou. Při výměně používejte výhradně pojistku 15 A.

Údržba dynama

Po ujetí prvních 500 - 1 000 km zkontrolujeme, popřípadě seřídíme předstih (viz odstavec "Seřízení předstihu"). Po 10 000 km zkontrolujeme opotřebení uhlíku. Jsou-li nižší než 8 mm, vyměníme je. Vyjmoutí pružinového uzávěru uhlíku prováděme opatrně, abychom neulomili bakelitový výstupek držáku uhlíku. Nepodhybuji-li se volně ve vedení, jsou znečistěny. Vyjmeme je a očistíme benzinem. Třecí plochy uhlíku nikdy nepilujeme a při zpětné montáži dbáme, abychom je zasadili tak, jak byly původně. Kolektor očistíme namočeným hadříkem v benzинu. Větší opravy dynama dáváme provést v odborné dílně.

Obr. 19 - Seřízení předstihu

Seřízení předstihu

Tato práce je bez speciálních měřicích pomůcek poměrně obtížně proveditelná a proto doporučujeme ji nechat provést v odborné opravně. S menší přesností si tuto práci můžeme též provést sami při dodržení dále uvedeného návodu.

Především je nutno zkontrolovat dotažení upevňovacích šroubů statoru dynama. Při vlastním seřizování platí, že předstih pravého válce seřizujeme nejdříve, a to horním přerušovačem a předstih levého válce spodním přerušovačem.

a) Vyšroubojeme svíčky a do otvoru pro pravou svíčku našroubojeme mili-

metrové měřidlo, pokud toto máme k dispozici. V případě, že toto měřidlo nemáme, můžeme si pomocí tím, že do otvoru vsuneme vhodnou tyčku (pozor, aby tyčka nazapadla do válce, když píst je v dolní úvratí). Otáčením klikového mechanizmu, které provádíme kličem 10 za hlavu šroubu, upevnujícího rotor dynama, nalezneme horní úvratí. Tužkou si na tyčku označíme tuto polohu, a to v rovině horních hran chladicích žebír hlavy válce. Tyčku vyjmeme a nad ryskou si v předepsané vzdálenosti (viz bod c) označíme druhou rysku.

- b) Při poloze pistu v horní úvratí překontrolujeme, zda jsou kontakty čisté, popřípadě zarovnáme jejich dosedací plošky jemným pilníčkem tak, aby při sepnutí dosedly celou plochou. V této poloze měříme vzdálenost mezi doteky přerušovače měrkou, dodávanou v nářadí. Slabší plíšek měrky (0,3 mm) prochází mezi doteky suvně, silnější plíšek (0,4 mm) nesmí projít. V případě, že vzdálenost doteků neodpovídá, seřídíme ji po povolení pevného kontaktu. Po seřízení šroubek (1) opět utáhneme.
- c) Opět překontrolujeme, zda píst je stále v horní úvratí a natáčením klikového mechanizmu vlevo (zpět) snížíme polohu pistu u typu 250 ccm o 2,5 - 2,8 mm.
- d) V této poloze kontrolujeme opět vzdálenosti mezi doteky přerušovače. Maximální výška může být 0,05 mm. Měříme ocelovou planžetou nebo cigaretovým papírkem, který musí mezi doteky suvně projít.
- e) Je-li výška mezi doteky menší nebo větší, povolime oba šrouby (2) upevnjující desku přerušovače (A) ke statoru a natáčením desky doprava (výška se zmenší) nebo doleva (výška se zvětší) seřídíme vzdálenost doteků na 0,05 mm. Po seřízení šrouby (2) opět utáhneme.
- f) Při seřizování předstihu druhého (levého) válce je postup shodný, pouze s tím rozdílem, že při případném seřizování předstihu neotáčíme již základní deskou, jako tomu bylo u pravého válce, ale pouze destičkou spodního přerušovače (B).

Poznámka:

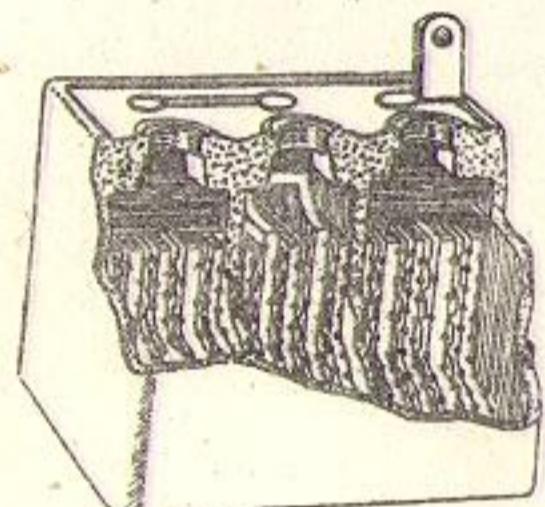
Seřízení předstihu můžeme též provádět opačným způsobem. Při horní úvratí pistu, kdy jsou kontakty otevřené, vložíme mezi ně cigaretový papírek. Otáčíme klikovým hřidelem doleva, až se kontakty uzavřou. Nyní opatrně pootočíme klikovým hřidelem doprava tak dlouho, až cigaretový papírek jde suvně z kontaktu vytáhnout. V okamžiku, kdy se začínají kontakty přerušovače otevírat, (výška 0,05 mm), označíme si na tyčce tuto polohu. Potom otáčíme pomalu dále klikovým hřidelem doprava, až dosáhne píst horní úvratě. Tuto polohu si opět na tyčce označíme. Rozdíl mezi oběma označenými pisty na tyčce se má rovnat předepsanému předstihu. Je-li předstihu větší nebo menší, postupujeme při seřízení dle odstavce "e". Zdůrazňujeme, že jak při prvném, tak i druhém postupu nastavení předstihu je nutné nejprve seřizovat pravý válec.

Akumulátorová baterie

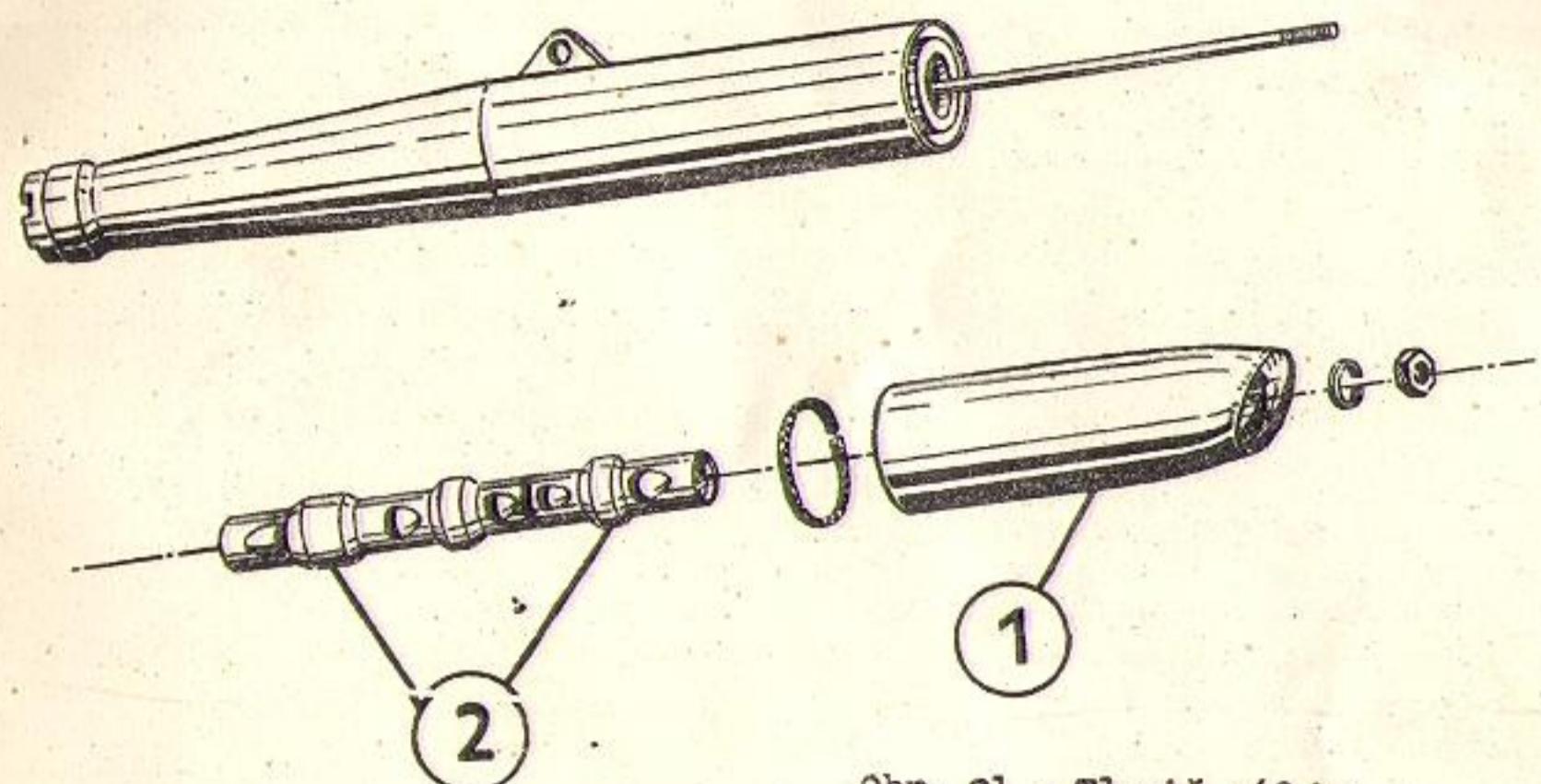
Obsluha akumulátoru je v podstatě jednoduchá, avšak pro jeho správnou funkci a životnost velmi důležitá. Proto je nutno bezpodminečně dodržet základní pravidla:

- 1) K plnění akumulátoru se nesmí používat běžná t.z.v. "technická kyselina sírová", nýbrž výhradně kyselina chemicky čistá (popřípadě již dodávaný elektrolyt pro olov.akum.), ředěná destilovanou vodou na měrnou hustotu 1,26 (v tropech na 1,23). Nedodržení tohoto požadavku způsobuje nadměrnou tvorbu plynů, vaření elektrolytu a podstatně zkracuje životnost akumulátoru.
- 2) Akumulátor nemá být naplněn výše než k první přepážce nad deskami (viz obr.). V případě vyšší než předepsané náplně elektrolytu se při rádně zapojeném odplovovacím zařízení hladina elektrolytu v článcích upraví

automaticky tím, že přebytečný elektrolyt unikne při funkci akumulátoru vlivem tlaku výparů a plynů do odpadové hadičky a dále mimo vozidlo. Dbejte, aby odpadová hadička nebyla poškozena nebo ucpána a její konec byl umístěn tak, aby vytékající elektrolyt nepoškozoval součásti stroje. Vadné odpadové zařízení způsobuje při unikání elektrolytu zničení té části vozidla, s kterou se elektrolyt dostane do styku.

Obr. 20 - Akumulátor

Obr. 21 - Tlumič výfuku

Ošetřování akumulátoru

1. Akumulátor a jeho připojovací koncovky udržujte čisté a suché. Připojovací šroubky a očka kabelů natřete lahce tukem pro ochranu před korozním účinkem kyseliny.
2. Výšku hladiny elektrolytu kontrolujte odsávacím balónkem alespoň jednou za měsíc a je-li třeba, doplněte destilovanou vodou na předepsanou výši - ne výše.
3. Pro kontrolu stavu nabité akumulátoru je rozhodující nápráti každého článku a hustota elektrolytu.
4. Akumulátor vyřazený z provozu (např. v zimě) je nutno každé 2 měsíce dobíjet na plný stav, protože se samovolně vybíjí a vybitý se chemicky ničí.

Při zapojování na motocykl musí být akumulátor připojen vždy minus pólem na hmotu stroje. Špatné připojení by mělo za následek poškození regulátoru, případně dynama.

10. Dekarbonizace

- a) Demontujeme koncovku tlumiče výfuku 1 a vyjmoutou vložku 2 na odlehém místě polijeme benzinem a zapálíme. Spálením se odstraní zbytky karbonu a vložku po očistění drátěným kartáčem namontujeme zpět.
- b) Po ujetí 5 000 - 10 000 km doporučujeme provést dekarbonizaci hlav válců a pístů. Usazené zbytky spálené směsi (karbon) při příliš silné vrstvě snižují výkon motoru. Usazený karbon na pístu, v hlavě válce a ve výfukových kanálech odstraníme opatrným odškrábáním. Současně odstraníme karbon z drážek pístních kroužků (nejlépe starým rozloženým kroužkem). Při

odškrábávání karbonu z pístu dbáme na to, aby odškrábaný karbon neпадal do prostoru kliky a proto otvor utěsníme čistou látkou. Při opětovném nasazení dejte pístní kroužky do týchž drážek, kde byly před sejmutím.

Po odškrábání karbonu (před montáží) součásti omyjeme v čistém benzинu.

11. Uložení stroje v zimním období

1. V případě, že v zimním období budeme motocykl používat nepravidelně, dbáme na to, abychom stroj uskladňovali podle možnosti v scuhé, případně též teplé garáži. Nejdůležitější však je, aby stroj byl před uskladněním dobrě prohrát, čímž se zamezí kondenzaci vodní páry na vnitřních dílech motoru a předejde se napadení důležitých funkčních částí korozi.
2. V případě, že během zimního období nebudeme motocykl používat delší čas, doporučujeme provést tato opatření:
  - a) stroj zbavíme nečistot. Při mytí dbáme na to, aby nevnikla voda do prostoru čističe vzduchu a abychom při případném mytí stroje tlakovou vodou nenastříkali vodu do tlumičů výfuku nebo přímo do karburátoru, kdy v případě netěsnosti spojky mezi karburátorem a tlumičem sání by se voda mohla dostat přímo do klikového prostoru.
  - b) Po oschnutí motocykl nastartujeme a motor zahřejeme na provozní teplotu; sejmeme spoj z hrdla karburátoru. Olejničku nebo pístovou stříkačku naplníme cca 1/8 l konzervačního oleje, vhodného ke konzervaci kuličkových ložisek a pod. Možno též použít motorového oleje OA-M2T (M6A). Při chodu motoru vstřikujeme olej po malých dávkách přímo do hrdla karburátoru při mírně zvýšených otáčkách motoru, aby nedošlo ihned k zaolejování svíček. Silné kouření výfuku je známkou rádně promazaného a nakonzervovaného motoru. Po spotřebování dávky uzavřeme přívod paliva, vypneme zapalování a upevníme sponu hrdla karburátoru.

- c) Lakované díly navoskujeme a přeleštíme, chromované díly nakoncujeme vhodným konzervačním prostředkem (konzervační tuky, oleje, laky a pod.).
- d) Vyjmeme akumulátor a uskladníme jej odděleně na suchém a před mrazem chráněném místě. Během zimního období akumulátor pravidelně kontrolujeme, udržujeme a dobijíme způsobem, popsaným v odstavci "Ošetřování akumulátoru".

Důležité upozornění:

Při uložení stroje v zimním období způsobem, popsaným v odst. 1 nebo 2 nesmíte v žádném případě provádět s motorem žádné manipulace, jako jeho krátkodobé nastartování, neboť může dojít k osolení vnitřku motoru a tím k rezivění ložisek kliky i jejího uložení.

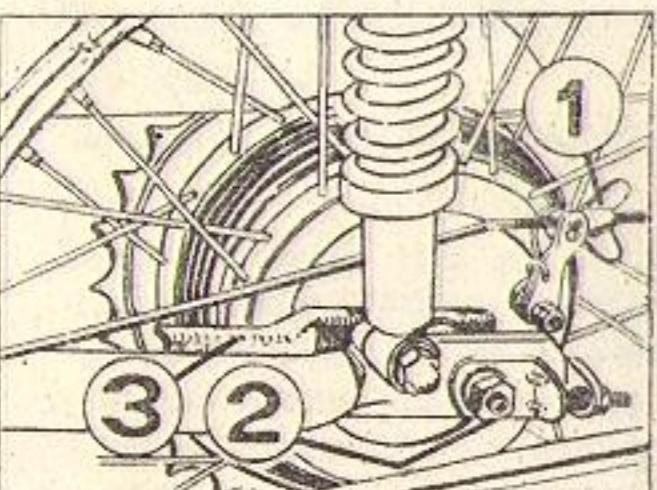
III. DEMONTÁŽ A MONTÁŽ BEZ SPECIÁLNÍHO NÁŘADÍ

1. Vyjmutí předního kola

Odpojíme bowden brzdy, u páčky brzd. klíče odšroubujeme matici hřídele kola a sejmeme pérovou podložku. Povolíme stahovací šroub na pravé koncovce kluzáku, hřídel vysuneme a kolo vyjmeme.

Při montáži zasuňeme hřídel, který musí být naprostě čistý, navlékeme pérovou podložku (neopomenout), našroubujeme matici a pevně ji dotáhneme. Propérujeme několikrát přední vidlice a pak teprve stáhneme šroubem pravou koncovku kluzáku. Ještě jednou propérujeme, upevníme bowden a seřídime brzdu (kolo se musí volně otáčet). Současně zkонтrolujeme, zda blatník se neopírá o plášt pružin vidlice. V případě, že ano, nutno vyjmout kolo a povolit všechny matici svorníků, držící vzpěry blatníku. Pak zasuňeme do kluzáku hřídel kola, který ustaví kluzáky do roviny. Blatník ustavíme tak, aby měl potřebnou stranovou výli a matica dotáhne.

2. Vyjmutí zadního kola

Obr. 22 - Demontáž zadního kola

Vyšroubujeme seřizovací matici (1) táhla zadní brzdy, odšroubujeme matici hřídele (2), sejmeme pérovou podložku a vyjmeme hřídel na pravou stranu. Na levé straně vyjmeme rozpěrku, záhyt reakce brzdy (3) a vysuneme kolo z unášeče. Po nachýlení motocyklu na pravou stranu kolo vyjmeme. Při zpětné montáži postupujeme opačně. Před namontováním záhytu reakce brzdy a rozpěrky je nutné dát táhlo brzdy do horní polohy

(pod hřídel), jinak nelze táhlo připojit k ovládací páčce zadní brzdy, (pozor - hřídel musí být naprostě čistý, slabě natřený tukem!) Dále neopomeneme nasadit pérovou podložku a matici hřídele rádně dotáhneme. Překontrolujeme brzdu a kolo (kolo se musí volně otáčet).

3. Výměna sekundárního řetězu

U motocyklů s krytem.

Pro usnadnění demontáže řetězu povolíme o stejnou hodnotu oba napínáky řetězu, částečně uvolníme na levé straně matici hřídele a potom na pravé straně matici řetězového kola. Řetěz uvolníme posunutím kola dopředu. Řetěz uvolníme posunutím kola dopředu. Řetěz natočíme tak, aby spojovací článek byl na zadním řetězovém kole. Vyjmeme pojistku a spojovací článek řetězu. Na rozpojený starý řetěz napojíme pomocí spojovacího článku řetěz nový. Vytažením starého řetězu dostaneme nový řetěz do funkční polohy. Řetěz násadíme na zadní řetězové kolo a oba konce spojíme spojovacím článek a zajistíme.

(Pozor - pojistka musí směřovat výrezem proti směru pohybu řetězu!) Řetěz napneme způsobem, uvedeným v kapitole "Napínání řetězu".

4. Vyjmutí zadního řetězového kola

Tuto demontáž provádíme po vyjmutí zadního kola. Matici řetězového kola (klíč 27 mm) vyšroubujeme a řetězové kolo společně s krytem tohoto kola vyjmeme.

5. Výměna kuličkových ložisek kol

Vyjmeme víko brzdrového bubnu s čelistmi a z obou stran náboje kola opatrně odstraníme prachovky. Na straně krytu brzdrového bubnu (u předního kola) sejmeme kryt, vyjmeme pojistku ložiska a z protilehlé strany zarazíme trubkou druhé ložisko tak daleko, až ložisko, které bylo odjištěno, vypadne. Zbylé ložisko vyrazíme na druhou stranu a vyjmeme rozpěrnou trubku. Nové ložisko zalisujeme trubkou průměru vnějšího kroužku ložiska pomocí trubky.

Při výměně ložiska zadního řetězového kola postupujeme takto: sejmeme kryt a vyrazíme rozpěrné pouzdro. Z pravé strany hlavy řetězového kola odstraníme prachovku a pojistku ložiska. Ložisko vyrazíme trubkou ze strany unášeče. Nové ložisko nalisujeme trubkou průměru vnějšího kroužku ložiska. Nikdy nenarážejte na vnitřní kroužek, došlo by k poškození ložiska!

6. Demontáž hlavy válce a válce (bez demontáže motoru z rámu)

Před vlastní demontáží hlav válců je nutné provést následující úkony: odpojíme výfuková kolena z válců, povytáhneme je z příruby válce a sklopíme tak, aby nám nepřekážely. Odpojíme hadičku přívodu paliva, sejmeme nádrž. Demontujeme zapalovací cívky a odpojíme kabely svíček. Vyšroubujeme matice, upevnijící hlavu k válci a hlavu sejmeme. Píst přetočíme startovací pákou do dolní úvrati a opatrně sejmeme válce (pozor na těsnění pod válcem).

7. Výměna pístních kroužků

Pístní kroužky vyměňujeme, je-li jejich výška v zámků větší než 1 mm. Výšku zjistíme, vložíme-li sejmuty kroužek do horní části válce (asi 20 mm hluboko) a změříme vzdálenost mezi konci kroužků.

Kroužky nejlépe sejmeme pomocí 3 slabých ocelových pásků. Jeden pásek vsuneme uprostřed a dva u konců pístních kroužků. Těhož způsobu použijeme při navlékání kroužků.

8. Vyjmutí karburátoru

a) Odpojíme přívod paliva u nádrže.

b) Odšroubujeme matici směšovací komory a vyjmeme šoupátko plynu s bow-

denem a jehlou.

- c) U karburátoru odpojíme gumovou spojku, spojující karburátor s tělesem tlumiče sání.
- d) Kličkem 14 (13) sešroubujeme upevňující matici příruby a karburátor vysuneme směrem dozadu.
- e) Montáž provádime opačným způsobem. Dbáme, aby těsnění pod karburátorem nebyla poškozena, v případě poškození je vyměníme, neboť na těsnosti sání záleží pravidelný chod motoru. Při nasouvání šoupátko si montáž z jednoduššíme tím způsobem, že jehlu šoupátko si ustředíme prstem vloženým do otvoru difuzéru.

9. Demontáž spojky

Demontáž spojky provádime po vypuštění převodového oleje a sejmouti levého víka motoru, po případě na stroji opatrně položeném na pravý bok. V tomto případě není nutno vypustit olej z převodovky, nutno však předem vyjmout akumulátor. Ke stačení jednotlivých per s podložkou použijeme otevřený klíč (10 mm) a količky, podložky i pružiny vyměníme. Sponka u typu 250 ccm má 4 lamely s obložením a 3 (+ 1 přítlačný kotouč) kovové. Jsou-li obložení lamel opotřebovaná neb uvolněná, nutno lamely vyměnit.

10. Demontáž světlometu

Po povolení šroubů M4 v dolní části rámečku světlometu sejmeme světlomet odklopením dopředu.

11. Demontáž rychloměru

Demontáž rychloměru provádime po demontáži světlometu. Povolením převlečné matice odpojíme náhon rychloměru. Vyšroubujeme matice držáku (klíč 21) a po vyjmouti objímky se žárovkou rychloměr vyměníme. Doporučujeme předem vyjmout pojistku, aby neopatrnu demontáži nedošlo ke zkratu u spinaci skřínky.

12. Řídítka - otočná rukojet

Demontáž řídítka

Odpojíme bowden plyn, přední brzdy a spojky. Odpojíme kabely levého a pravého přepínače světel u řídítka. Povolíme 4 matice M6 třmenu řídítka. Třmeny vyměníme společně s řídítky z horního nosníku.

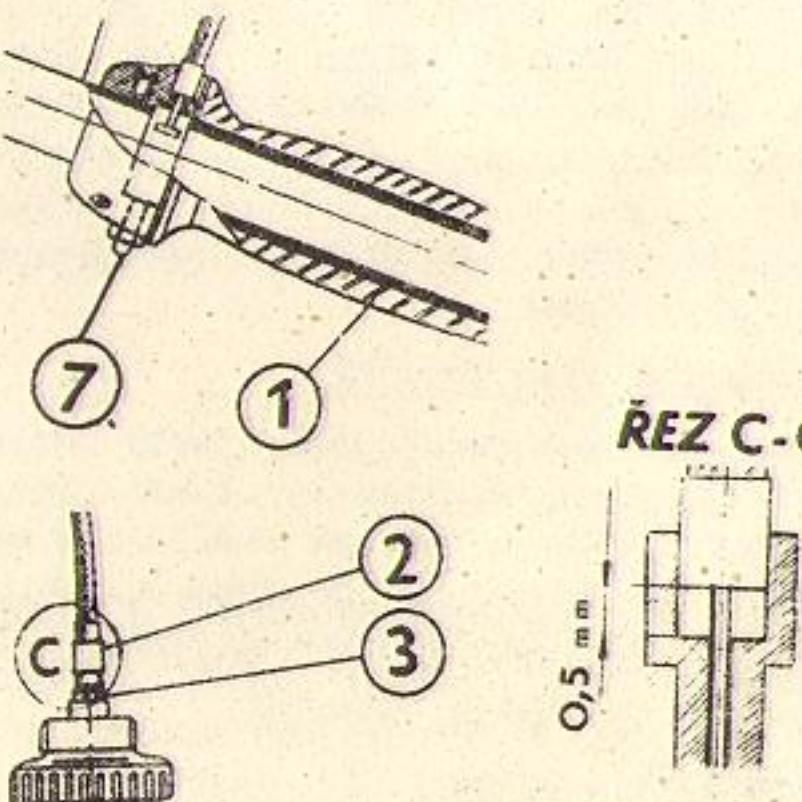
Demontáž otočné rukojeti

Na spodní části tělesa otočné rukojeti odšroubujeme šroub 7, pootočíme rukojeti do směru uzavření plynu a bowden s lankem vysuneme. Otočnou rukojet vysuneme z řídítka.

Při zpětné montáži odstraníme starý tuk a funkční části potřeme novým tukem. Otočnou rukojet zasuneme zpět do uložení a pootočíme do polohy zavření plynu. Koncovku lanka povytáhneme z bowdenu a zasuneme ji do rukojeti v takové poloze, aby mohla správně zapadnout do záchytu otočné rukojeti. Současně pootočíme otočnou rukojet ve směru přidání plynu a přidržíme ji. Zashroubujeme a dotáhneme šroub 7.

Vyjmouti zámku řízení z uložení

Po sejmouti zajišťovací pojistiky vysuneme zámek pouze v poloze odemčení pomocí klíčku ven z pozdra.

Obr. 23 - Seřízení otočné rukojeti

13. Odemknutí a sejmouti sedla

Na levé straně krytu odemkneme patentní zámek a po jeho vyjmouti sedlo odklopíme a vysuneme směrem do strany. Při montáži sedla nejprve zasuneme sedlo na pravé straně záchyty na rám, potom sklopíme do vodorovné polohy, kličkem zasuneme zámek v odemknuté poloze do otvoru v levém krytu, sedlo domačkneme a uzamkneme.

14. Vyjmouti akumulátoru

Po sejmouti sedla uvolníme pravou schránku. Akumulátor vyjmeme po demontáži upevnovacího třmenu.

15. Demontáž palivové nádrže

Uzavřeme palivový kohout a odpojíme přívod benzínu. Sejmeme sedlo. Odšroubujeme na přední části nádrže 2 šrouby M8. Odšroubujeme matice M8 od zadního upevnovacího šroubu nádrže a vyměníme jej. Palivovou nádrž vyměníme vysunutím směrem do zadní části motocyklu.

16. Sejmouti pravého a levého víka motoru

Pravé víko sejmeme potřebujeme-li seřídit spojku nebo zapalování. Vyšroubujeme dva šrouby držící víko a víko opatrně sejmeme. Před zpětnou montáží víka očistíme dosedací plochy, upevnovací šrouby rovnoměrně utahujeme a kontrolujeme, aby přední část víka rádně dosedla (tím zabráníme vnikání vody do prostoru dynama).

Levé víko snímáme před demontáži spojky (výměna lamel) nebo primárního řetězu, při výměně pružiny startovacího segmentu a při výměně náhonu rychloměru u motoru.

Při demontáži postupujeme takto:

1. Vypustíme olej v případě, že provádime pouze kontrolu spojky a olej nebudeme měnit, postačí provést sejmoutí víka při položeném stroji na pravou stranu, při předem vyjmoutém akumulátoru.
2. Uvolníme a pootočíme stupačku.
3. Řadicí páku pootočíme do startovací polohy, vyšroubujeme stahovací šroub M7. Páku z drážkovaného hřídele sejmeme.
4. Vyšroubujeme 5 šroubů víka.
5. Víko sejmeme (pozor na těsnění víka).

Při zpětné montáži levého víka neopomeneme překontrolovat 2 vodicí pouzdra, čistotu dosedací plochy víka a skříně a zda je papírové těsnění nepoškozené. Šrouby rádně křížem dotáhneme, aby neunikal olej.

17. Vyjmouti motoru z rámu

Vyměníme pojistku u akumulátoru. Odpojíme výfuková kolena u válců a sklopíme je tak, aby nepřekážely při další demontáži. U karburátoru odpojíme gumovou spojku spojující karburátor s tělesem tlumiče sání. Odpojíme hádičku přívodu paliva. Sejmeme benzínovou nádrž. Demontujeme obě zapalovací cívky, sejmeme zapalovací kabely, demontujeme hlavy válců. Odšroubujeme víčko karburátoru a vyjmeme bowden se šoupátkem a jehlou. Odpojíme kabely svíček. Odpojíme sekundární řetěz. Vyšroubujeme šroub náhonu tachometru, který je umístěn na levé spodní části karteru a náhon z karteru vytáhneme. Vyšroubujeme šrouby pravého víka a víko opatrně vyměníme. Odpojíme bowden spojky od automatického vypínání. Na dynamu odpojíme elektrické kabely a vytáhneme gumovou průchodou se svazkem kabelů. Na předním držáku motoru povolíme 2 šrouby M8, na zadním držáku horní šroub M8 a ve spodní části držáku 2 šrouby M 10x1,25. Motor vyměníme. Po zpětné montáži zkонтrolujeme, zda je v převodové skříni olej, seřízení spojky a sekundárního řetězu.

U p o z o r n ě n i !

Vyhrazujeme si právo změn, vzniklých vývojem oproti vyobrazení nebo popisu, uvedeným v této příručce.

V této příručce nepopsané demontáže a montáže motoru vyžadují nejenom speciálního servizního zařízení, ale též značných opravářských zkušeností a proto doporučujeme, abyste se se složitými opravami obraceli na smluvní opravny n.p. Mototechma.

IV. TABULKA PORUCH A JEJICH ODSTRANĚNÍ

Příznaky poruchy	Zjištěná porucha	Odstranění poruchy
Motor nemá správný chod	Motor je přehrát Kontakty svíčky žhaví, špatná svíčka Mnoho karbonu v hlavě válce Velký předstih Tlumič výfuku zanesen	Motor necháme vychladnout a nejedeme na vysoké otáčky. Svíčku vyměnit. Sejmout hlavu a karbon odstranit. Seřídit předstih natočením desky přerušovače. Tlumič výfuku sejmout, rozebrat a vyčistit.
Správná jiskra	Voda nebo olej v karburátoru V karburátoru dochází palivo	Karburátor vyčistit Otevřít palivový kohout (rezervu), doplnit palivo, prohlédnout přívodní potrubí a otvor v uzávěru nádrže
Motor nemá správný chod - vynechává	Občasné krátké spojení kabelu na válec Chudá směs Špatně namichaná směs paliva a oleje	Kabel obalit izolační páskou, případně vyměnit. Seřídit karburátor. Směs před nalitím do nádrže na palivo dobře promísit.
Nepřavidelná jiskra	Nevhodná svíčka Zaolejovaná svíčka Velká vzdálenost kontaktů svíčky Znečistěné kontakty přerušovače Špatně nastavené kontakty přerušovače Občasné krátké spojení kabelu ke svíčce	Svíčku vyměnit Svíčku vymout a očistit Vzdálenost kontaktů seřídit přihnutím na 0,6 až 0,7 mm Kontakty očistit hadříkem namočeným v benzинu, příp. jemně opilovat Vzdálenost kontaktů nastavit na 0,3 mm Kabel omotat izolační páskou, případně vyměnit

Příznaky poruchy	Zjištěná porucha	Odstranění poruchy
Motor nelze nastartovat nebo se zastavil. Karburátor lze přeplavit. Motor má komprese. Svička dává jiskru.	Přehřátý motor Nedostatečné mazání. Bowdenové lanko ke karburátoru je přetrženo. Vadné těsnění mezi karburátorem a motor. skříní. Poškozené těsnění pod dynamem.	Motor nechat vychladnout a udržovat v nízkých otáčkách Dbát, aby olej byl vždy s palivem dobře promichán a to v poměru 1 : 30 Lanko vyměnit Těsnění vyměnit Těsnění vyměnit
Karburátor v pořádku	Ucpané trysky. Déravý plovák Plovák visí. Plováková jehla neuzávírá Vypadlá jehla ze šoupátku	Trysku vyjmout a vyčistit Plovák zaletovat nebo vyměnit Plovák uvolnit Poškozenou jehlu nahradit novou nebo opravit Jehlu správně zavěsit a pojistit
Motor nemá správný chod. Motor nemá dostatečný výkon (netáhne)	Částečně ucpaný přívod paliva Špatně seřízené zapalování Neseřízený karburátor (špatná směs) Ucpané tlumiče výfuku	Odemontovat potrubí a vyčistit Seřídit vzdálenost kontaktů přerušovače Seřídit volný běh, polohu jehly a vyčistit Tlumiče výfuku rozbrat a karbon odstranit

Příznaky poruchy	Zjištěná porucha	Odstranění poruchy
Chvílemi	Opotřebovaný vnitřek válce a pist.	Nový výbrus válce, nový pist a kroužky, zjistit opotřebení pistu, čepu atd. (odborná dílna).
Chvílemi	Motor nasává falešný vzduch (poloviny skříní nebo hrdo karburátoru netěsní). Vadná cívka. Vadný kondenzátor.	Poloviny skříní oddělit, dotykové plochy očistit a nanést těsnící hmotu a pevně smonovat. Těsnění pod hrdem karburátoru vyměnit. Cívku vyměnit. Kondenzátor vyměnit.
Trvale	Částečně poškozené těsnění pod dynamem. Částečně ucpaný přívod paliva nebo čistič. Bowdenové lanko plynu vázne. Vadná svička. Mnoho usazeného karbonu ve válci, hlavě, výfukových průchodech a tlumičích výfuku. Mikrofiltr zanesen.	Těsnění vyměnit. Přívod paliva nebo čistič vyčistit. Lanko promazat, případně vyměnit. Svičku vyměnit. Sejmout hlavu, válec, příp. i výfukové potrubí a karbon odstranit. Vložku vyčistit nebo vyměnit.
Chvílemi	Motor nelze nastartovat nebo se zastavil. Karburátor lze přeplavit. Svička dává jiskru. Kontrolka na novinkách.	Svičku vyjmout a vyčistit. Svičku vyčistit, resp. vyměnit. Elektrody oddálit na vzdálenost 0,6 - 0,7 mm a vyčistit. Elektrody přiblížit na vzdálenost 0,6 - 0,7 mm
	Klíček není zasunut do spinaci skřínky. Splášená pojistka u baterie.	Klíček zasunout a otočit do příslušné polohy. Pojistku vyměnit.

Příznaky poruchy	Zjištěná porucha	Odstanení poruchy
Motor nechce nastartovat nebo se zastaví. Kontaktor nezaplaví.	Kontakty přerušovače znečistěny. Vadné kontakty přerušovače. Kabel svídky přetržen nebo uvolněn. Poškozená izolace kabelu. Porušený kondenzátor. Voda v přerušovači. Vadná cívka.	Kontakty očistit hadříkem namočeným v benzingu. Kontakty vyměnit. Kabel vyměnit nebo spojit a omotat izolační tkanicí. Kabel omotat izolační páskou a co nejdříve vyměnit. Vyměnit za nový. Vodu vyfoukat, vytrít a nechat zyschnout. Cívku vyměnit.
Svíčka dívá jiskry. Motor nemá vliv.	Zapečení pistní kroužky. Málo dotážená hlava válce. Poškozené těsnění pod hlavou válce.	Sejmout, očistit a znova nasadit. Hlavu dotáhnout. Těsnění vyměnit.

ČESKÉ ZÁVODY MOTOCYKLOVÉ
obchodně-technická služba
S T R A K O N I C E